د زړه وینا

د

ګل پاچا الفت

Ketabton.com

اشعار

دزمری میاشت

۱۳٤۱

هجري ش. کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې کتاب کښې ځينې اشعار لکه:

ښکلا او هنر- د صلح نړۍ
مينه او دوستی- صلح کل
د بشردوستۍ او بين المللي ملګرتيا، دجهاني اتفاق او اتحاد دصلح اوګډ ژوند تلقين کوي او ديوه عالي فکر او جهان بين نظرپه پيداکولوکښې ښه اغيزه لري.
ښائي چه دا راز اشعار په پښتوادب کښې ډير لږ روي او ديوه ادبي تحول دآغاز بسم الله ورته وويلی شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرانه الفته!

ستاسو دیوان ماوکوت، هغه مخکښې چاپ شوي شعرونه مو خو د غوره اشعارو په نامه نشر شوي دي، دا پاتې شعرونه مو چه اوس راټول شوي دا به په څه نامه شایع کیږي؟ دا ګوندې غوره اشعارنه دي؟

نه! تبعیض مه کوه! غاړه به دې بنده شي.

زما په نظر ستا ټول شعرونه غوره دي، ستا ټول خیالونه ژور اوفکرونه لوړدي، ماته ستا ټولې خبرې ښې ښکاري.

رښتیا! وایي ته خو خبرې نه کوې ته چه داسې ښه شعرونه ویلای شې ولې به خبرې کوې.

ستا شعرونه او ستا نثرونه خو ستا خبرې دي چه د چاپ په برکت هرچاته رسي اوهر څوک پکښې د خپل زړه خبرې اوري.

نو ګویا ته ډیرو خلکو سره ډیره موده او هروخت خبرې کوې.

سید شمس الدین مجروح

دحمل ۲۵- ۱۳۴۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر گویندهٔ حقیقی را ارمغانیست که بدیگران هدیه میکند.

این ارمغان تنها پیرایهٔ حروف و کلمات نیست، جستجوی زیبائی در بازی لفظ و صنا یع فرینده نیست، آهنگ و قافیه نیست ایهام و ادماج نیست، این ارمغان پیام است.

پیام شاعر بدلهای مردم، باندیشه وتخیل مردم بذوق و عواطف مردم، نه تنها به کسانی که در قلمروی محدود بسر میرند و در یک روز گار زندگانی دارند.

بلکه در هر جا که دل دردمندی می طپد، و در هر روزگارکه مردم تشنهٔ مردمی و مشتاق پرورش عواطف انسانی میباشند.

الفت شاعر بزرگوار و دوست دیرین من ازگویندگانی است که این پیام را در کلمات عذب وجان بخش، بما ارمغان کرده و بگفتهٔ خودش آنچه را دانشمندان دیگر، در ژرفای چاه فلسفه تعمق مینمایند وی در ماورای ابر های خیال، در سراپردهٔ آسمان دل، در سرادق جهان جان جستجوکرده است.

و اکنون استعداد فطری وی پیام خود رابعنوانهای- چراغ زندگی، زیبائی وهنر،.خاک وطن، صلح، دوستی، سپین غر، دهقانی، بهار و خزان، حال، عاقبت، امید، دلهای زخمی، پرواز باز، سرنگونی رایت استعمار، طلوع خورشید، آزادی،و........ در دسترس استفاده گذاشته است.

اگراین قضیه صادق باشد که فضیلت را باید برای فضیلت جست پس این اندیشه های نغز و پیام بشري، کافیست که حضرت الفت را بآوردن وپروردن آن تهنیت گوئیم.

دلو ۱۳٤۰

خلیلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الفت وینا

د الفت د ویناوو دغه مجموعه ما پداسې حا ل کې ولیدله چې د ښاغلی سید محمدایشان الحسینی الافغانی په ښکلی خط لیکلې سوې ده.
دلته دوو تنو هنرمنانو د خپل هنر پیاوړتوب ښکاره کړی دی. ښاغلی حسینی د نستعلیق د هنر ښکلا، او ښاغلی الفت د وینا او شعر ښکلا.
دوو تنو پخو او پیاوړو هنرمنانو لاس سره یو کړی ، او دغه ښکلې او ګلالۍ مجموعه ئې تخلیق کړېده!
دلته دوه هنره سره یو ځای سوي دی، د انساني استعداد دوو برېښناو ځلاکړې ده دوو قلمو خپل مهارت او ښکولو نه انحورکړې ده، ښکلې وینا په ښه خط لیکنه زمونږ د اسلافو ښکلئ میراث دی، او خوښ یم چې دا مجموعه د دغو دوو لرغونو هنرو، یو بشپړ اوکامل مظهر وینم.
ښکلا او جمال په کائناتو کې مختلف مظاهر لري، که د وینا په معنوي اولفظي سمون او جوړښت کې ځان ښکاره کړي، نو لکه د الفت شعر داسې خوږ او خونده ور او جذاب سي خو که د تورو اوکلماتو په ظاهري لیکنی او انځور کړنی کې ظهور اوتجلاو کړي، نو لکه د ښاغلی حسینی غوندې ښکلی او زړه وړونکی خط سي.
دا دواړه نفیس هنرونه دي، د دواړو د الهام سر چینه یوه ده، او هرکله چې له فیاض منبعه د جمال تجلیات ځلیږي، او خپریږی، نو په کائناتو کې آرت اوصنعت او جمیل فنون روزی. شعر اوښکلی خط، د دې جمالی فعل او انفعال دوه کښلی مظاهر دی.
د ښاغلی حسینی دغه جمال آفرینی خو زمونږ د وطن د یوه پیاوړی خطاط مرحوم جناب مغفورسید عطا محمد شاه قندهاري د هنري مکتب یوه مغتنمه نمونه ده چې د پښتنو د فنان ذوق نمایندګی کوی.
اما د الفت وینا!
دلته هم د ښکارندوی د وینا ټینګار اوصلابت، د خوشحال خان د کلام سلاست او مهابت او د رحمان بابا رقت او د زړه درد ګرده ښکاري، دلته صنعت او جمال په مختلفو جولوکې نځاکوي، دلته د قندهاری سید روح د خوشحال او رحمان سره لاس ترغاړه ګرزی!
زما د الفت تر منظومې وینا، د ده منثورې ټوټې خوښې دي. دی شاعر اوفنان دئ!
د ده نثر هم شعر دی! خو نظم ئې هم هغسې خوند، هغسې ښکلا، او هغه جمال لري.
دی د خاصو خاصو افکارو په پرورښت او تصویر کې استاد دی، نوی نوی نکات پیداکوي د ژوند انه عمیقو اسرارو ته ملتفت دی، د طبیعت بسیط اوپلن ډګر د ده د مطالعې او غایر نظر جولانګاه ده!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الفت په وینا کې د نوی دنیا د نوی فکراو مدني تحولاتو اغیزې ښه ښکاري، خو دی د کنړ د ځنډو د پښتنو په کوډغلو هم ورننوزی، د خپل قوم په دردونو ځان خبروي له لغړ دهقانه سره د پټې پر پوله کښېني او په داسې وینا ځنی ږغیږی، چې هغه له الفته دکه وی! د زړه له درده حکایت کوی، اوهغه څه وایي چې نو رخلق یې نسي ویلای.

نو زه پر دغوپاڼو (دالفت وینا) نوم ږدم.

داځکه چی:

زه په دې اشعاروکې د الفت اومحبت تجلیات وینم.

رنګینه شعر می مه بوله خبری:

دا روان ځما د زړه د وینو رود دی.

کابل. جمال مینه. د اسد څورلسمه ۱۳٤۱

عبد الحی حبیبی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الفت اشعار

چه د پښتو ټولنې له خوا ماته د نظرئې دپاره راکړی شوی وو، ماوکتل، په دې مجموعه کښې نوی آثار او څه پخوانی غوره اشعار را غونډ شوی دی.

اشعار عموماً دوه جنبې لري:- یوه ئې د ژوند او بله ئې د خوند ده، د ژوند پلو ئې حکمت او د خوند پلو ئې کیفیت دی.ژوند بې خونده کیدی شی، خو خوندبې ژونده نشي کیدای!

مګر د شعر کمال دادی چه حکمت او لذت دواړه پکښې واغږ ل شی.

د الفت په غوره اشعارو کښې د کیفیت پله درنه ده، اوپه نورو اشعارو کښې ئې دحکمت پلو ډیرکوښښ شوی دي.

زما په عقیده که شاعر د خپلو خوندورو اشعارو تکرار لازم وبولي نو څه دباک خبره خو به نه وی! د دنیا ټولې مشهورې ژبې د لیکوالو او شاعرانو د قلم په قوت لوړ معیار ته رسیدلي دي. شعر باید د ژبې له پلوه د فصاحت اوبلاغت لرونکی وي چه د ژبې ادبي معیاراوچت کړی شي. او دمعنی له پلوه باید د څه داسې الهاماتو درلودونکی وی چه د عصر اوزمانی پیغام ورته ویل کیدی او د قوم د فکر د تنویر او د ذهني تربیت موجب ګرځیدی شي! د ښاغلی الفت په شعر کښې دغه مزایا لیدل کیږي. په تیر وختونو کښې چه چا د الفت صاحب اشعارلوستی دی بې تاثیره تري نه دې پاته شوی، اوپه پښتنی جامعه اونوره نړی کښې ئې ښه شهرت حاصل کړی دی، پښتو ژبه د پخو شاعرانو کلام او دیوانونو ته زیاته اړتیا لري ځکه چه د ژبې او شعرنسبت یو تر بله داسې دي لکه د بدن اوساه تعلق، نو زه په خپل نوبت د الفت صاحب اوداسې نورو شعراؤ د کلام د مجموعو د نشراو چاپ طرفداریم.او د پښتانه جامعې د پاره یې ګټورکاربولم.

۲۸ د حوت ۱۲٤۰ قیام الدین (خادم)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه مننه

د وطن له مشهور اومنلي خطاط ښاغلی سیدمحمد ایشان الحسینی الافغانی څخه ډیر خوښ یم چه زما دغه اشعار یې پخپل ښکلی خط صورتاً داسې ښایسته کړل چه د نظر د خاوندانو نظرجلبوي او د هر چاسترګې پرې خوریږي.

هماغسې چه یو شعر د ښه آو از په برکت او د موسیقی په ملتیا بل کیف او اثرپیداکوي ښه خط هم د شعرښکلا او رڼا ډیره زیاتوي.

کله چه یو هنر له بل سره مل شي او یو ښایست په بل کښې حل شي نو هغه څه ترینه جوړشي چه سترګې ئې په لیدو، غوږونه یې په اوریدو او زړونه یې په مینه اومحبت نه مړیږي.

که چیرې یوه ډیره ښکلې سندرغاړې چه له ډیرښه صورت سره ډیرښه آواز او د موسیقی هنر هم ولري او یوښه شعرپه مجلس کښې په ساز او سرودکښې ووایي یقیناً یې اغیزه څو چنده کیږي.

ښه شعر په ښه خط همدغسې وګڼه.

ښائي چه د دې کتاب ځینې اشعار هم داسې وي چه له حسن خط سره د لفظ اومعنا حسن هم ولري او نورعلٰی نورٍ ورته وویلی شو.

د دې اشعارو په چاپولوکښې دپوهنی دتجارتي مطبعې د ښاغلی رئیس او د طباعتي مدیر او نورو کارکوونکو حسن قبول او ښه مرسته هم د تشکر وړ ده ځکه چه په ډیر لنډ اوتنګ وخت کښې ئې د دغه کتاب چاپول په خوښۍ ومنل اوله ډیر ژر چاپولو سره ئې دښه چاپولو ډاډ هم راکړ.

د پښتو ټولنې د ښاغلو غړو او مسلکی مجلس ښه نظرچه د دې اشعارو د چاپولو په تصویب کښې یې ښکاره کړ د ډیر قدر وړدي ځکه چه بې د دوی له نظریو او منښت څخه دا کتاب د پښتو ټولنې له خوا نشو چاپیدلی.

د دې کتاب لیکل په ښه خطاط او بیایې په آفسېټ چاپول د مسلکی مجلس د تصویب او د واکمنې جرګې دمنظورۍ برکت دي چه زه ورته په درنه سترګه ګورم.

ګل پاچا (الفت) د زمری ۱۵ مه
۱۳۴۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

سرلیك:	مخ:
شاعر	۱
ښکلا اوهنر	۳_۱
دصلح نړی	۵_۳
مینه اودوستي	۷_۵
صلح کل	۷
ابتکار	۸_۷
ژوند	۹_۸
دمونشن دسفریوه خاطره	۹
دهقانی	۱۱_۱۰
دوطن محبت	۱۱
دوطن پالنه	۱۳_۱۲
ګرانه وطنه!	۱۵_۱۳
دوطن خاوره	۱۶_۱۵
سپین غر	۱۸_۱۶
په باغ کښي	۲۰_۱۸
آزادي	۲۰
دزړه شکوه	۲۱
دژوند دېوه	۲۳_۲۱
پسرلی راغلی	۲۳
دبهارفیض	۲۴
دخزان سندره	۲۶_۲۵
دمني خاطره	۲۷_۲۶
په وربل باندي ګرد	۲۷
دحسن جلوه	۲۸
ملت اومملکت	۳۰_۲۸
لوی افتخار	۳۲_۳۰
ویده ګوجر	۳۳_۳۲
ناخاپی کانی	۳۷_۳۳
ټکی اوریا	۳۸_۳۷
عاقبت	۳۹_۳۸

سرلیك:	مخ:
زماحال	۳۹
دامیدرڼا	۴۰
لمره!	۴۲_۴۰
دوطن ترانه	۴۳_۴۲
دافغان ترانه	۴۵_۴۳
دیووالی ترانه	۴۵
دمعارف ترانه	۴۶_۴۵
دغیرت سندره	۴۷_۴۶
استعمارچیان	۴۷
علم او معنا	۴۸_۴۷
دپلار توره	۴۹_۴۸
نه څي	۵۰_۴۹
ښکاري باز	۵۲_۵۰
زخمي زړه	۵۹_۵۲
دشاعرنظر	۶۰_۵۹
څه ګورم	۶۰
غریب ماشوم	۶۲_۶۱
خوارحسن	۶۳_۶۲
همدردي	۶۴_۶۳
حسن اونظر	۶۵_۶۴
بډای	۶۵
ماشوم	۶۶
غزل	۶۷_۶۶
دنازمېرمني	۶۸_۶۷
په لیلی پسي څم	۶۹
څومره به ښه وی	۷۰_۶۹
څه یم	۷۱
زماګناه	۷۲_۷۱
زماخوب	۷۳_۷۲
انسان	۷۴_۷۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

سر ليك:	مخ:
څه جوړ شوه؟	۷۵-۷۶
عدالت	۷۶
دوه ماموران	۷۷-۷۸
دحق جذبه	۷۹
خاورې او ګردونه	۷۹-۸۱
فرداوملت	۸۱
علم اوپوهه	۸۲
سړيتوب	۸۲
همدردي	۸۳
سياست	۸۳
بې قدري	۸۳
ديمركراسي	۸۴
دروح اطمينان	۸۴
صبر	۸۴-۸۵
ددنيا قانون	۸۵
يوسف اوزليخا	۸۵

سر ليك:	مخ:
فكر او مينه	۸۶
آشنايي	۸۶
فكراو كار	۸۶-۸۷
بې خبري	۸۷
علت اوسبب	۸۷
دهقانه	۸۸
شعر	۸۸
مات كودرى	۸۸-۸۹
خوشحالي	۸۹
تور او سپين	۸۹
شعراو حكمت	۹۰
سپين او تور ديوان	۹۰-۹۱
حقيقت	۹۱-۹۲
ثواب	۹۲
دشاعرشعار	۹۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

شاعر

څه رندي اوڅه شورڅه مستي څه بلبل غوندې ګل پرستي
دعشق اوربانديې سوی ستي دشاعر ده همدغه هستي

لکه ګل جګرخون او خندان دبهار په وږمه پرېشان
په وربل په کاکل دجانان لکه تاج وي په سر، سرګردان

نرم زړه دعیسی خوښوي خوفرعون اوقارون غرقوي
دنمرودتړول بتان ماتوي دښایست بت ته سرټیټوي

له هرقیده آزاد زنداني دعشق غم ګڼي تاج سلطاني
ورسره شامدام حیراني سرکښې فکراوخیال جهاني

نه یې یارچېرې شته نه ریبار خو آرزو ورسره ددیدار
خدای خبرڅوک راځي په دې لار لري ډېرنامعلوم انتظار

ښکلا او هنر*

په هرځای کښې په هرچاکښې چې ښکلاوي
دیورپ دافریقې که داسیاوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنظرخاوندپه مینه ورته ګوري

مسلمان وي اوکه ګبرکه ترساوي
دلته فرق دامریکې اود روس نشته

ښکلی ښه دی که دهرسرددنیا وي
ذوق اومینه خدای آزاده پیداکړې

شاعران له قیداوشرطه بې پرواوي
پتنګان ورسره عشق لري هرګوره

دډېوې ځای که مسجد که کلیساوي
ښه آهنګ چې په هرسازکښې وي موزون دی

که رباب وي که شپېلۍ وي که دارياوي
نندارو اوتماشوته به ورځمه
دهرچاپه ساز چې ښکلي په ګډاوي
چې په هره ژبه وي ښه شعرښه دی
که زما وي که دتاکه دبل چاوي
ښه تابلودهنرمن خوښوي هرڅوک
که دچین وي که دهندکه دبرماوي
په الفاظوکښې وي ډېراختلافونه
یوله بله متفق اهل معنا وي
ددوستۍ کورکښې دتوراوسپین فرق نشته

په هرچاکښې چې وي مینه خوښ زما وي
په سپین مخ چې تورې زلفې راخورې شي
دښایست دډېوې لاښه تجلا وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورله سپین سره ښه ښکاري سپین له توره
څه به ښه وي چې یوبل سره پخلاوي

دهنرصنعت اوحسن په عالم کښې
هریوګل چې په هر رنګ کښې وي زیباوي
ښکلی مخ له هرې خواچې راښکاره شي
د الفت سترګولیدلی لاپخوا وي

دصلح نړۍ

هغه ورځ به بختوره وي هرګوره
چې دسپینوزړونه تورنه وي له توره

کرکه نه وي یوله بله محبت وي
وروولی صلح صفاوي ښه نیت وي

مرورخلق یوبل سره پخلا شي
نه چې غوښه او چاړه هغه او داشي

بشري دوستي قایمه په جهان وي
خوښ په صلح هم کافرهم مسلمان وي

نژادي توپیرهیڅ نه وي په دنیاکښې
نه په شرق اونه په غرب نه امریکاکښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

استقلال منلی حق دهرملت وي
خوقایم په ملتوکښې اخوت وي

داخورنګه ساز آواز دهېوادونو
شي یوه ارکسترا د ولسونو

دګډژونداصل واساس اصلي منظوروي
جهاني عدل وانصاف صحيح دستور وي

هرملت په هرنظرکښې وي ښاغلی
که په هررنګ وآیین کښې وي راغلی

سرېتوب وي محترم په هرلباس کښې
په زري جاموکښې وي که په کرباس کښې

داسې وساتي هرخوک خپل مسلکونه
چې ونکړي یوله بل سره جنګونه

ټول جهان ددوستۍ کوروي سرترسره
دجنګ ویره شي له زړونونه بهره

زورتړلی وي دصلح په قانون
مهارشوی مست اوښان وي دجنګون

تویول دوینوشرم او پېغوروي
شرمنده ذلیل سرټیټی ظلم زوروي

جګ شي هرچېرته دصلح بيرغونه
شي په سمه لارروان سياستونه

دانسان زړګی له جنګ اوجګړې تورشي
توره ماته شي اوجوړورنه څه نورشي

خوله نه وي علامه دخجالت
په خدمت خولې کېدل وي شرافت

يوله بله محبت مهرباني وي
د „الفت" هيله اوفکر جهاني وي

زه له تاځنې ځاريږم ته له مانه
که جداهم وي زماآيين له تانه

مينه اودوستي*

مينه ګلزارته بلبلان راولي
بلوڅيووته پتنګان راولي

شاه دګدازړه ته نژدې کاندي
دخوارجونګړې ته سلطان راولي

که يوپه ځمکه بل اسمان کښې اوسي
ځمکې ته ستوری داسمان راولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوارعاشق ددلداری دپاره

په توره شپه ماه تابان راولي

ښکلی چې ګورم ګېنې مې نیسي

مینه په مابانديپ پیریان راولي

ګوره په سپین مخ باندې توري زلفې

توره شپه ځنګه مهرویان راولي

په ښکلومینه دهرچاراځي

خواران زما مینه په ځان راولي

دغریبانواوبې وزلو دوستي

سړی په خیراوپه احسان راولي

زړونه باغ شي ددوستۍ په هوا

دښمني زړونوته خزان راولي

دوستي دجنګ اوجګړومخه نیسي

صلح وسلام امن وامان راولي

یودوست دبل دوست دخوښۍ دپاره

خواري زحمت تکلیف په ځان راولي

دتوروسپین اوسره دوستۍ خاطرته

سپین مخ سرې شونډې تورچشمان راولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسترګوکورکښې سپین اوتورچې ګوري

درته دګډ ژوندشا هدان راولي

صلح کل***

له واړه ګوره راوځه لوی جهان سره اشنا شه

خپل اوقام نه راوچت شه له انسان سره اشناشه

له هګی نه رابهرشه په قفس کښې مه اوسیږه

له دې تیټې هواپورته له طیران سره اشناشه

دزمان مکان په قیدکښې اوسېدنه اسارت دی

محدودمه اوسه هرګوره لا مکان سره اشناشه

دبندې فکرخاونده دوهمونو نظربنده!

که ذهنې آزادې غواړې له عرفان سره اشناشه

که دځان په شان انسان ته دربېدلی یې سرکوزی

ځان دې نه دی پېژندلی له خپل ځان سره اشناشه

چې دجاه وجلال بت ته په سجده باندې نسکورېې

بې ایمانه راته ښکارې له ایمان سره اشناشه

چې سړی هرڅومره لوی شي ترځان لوی سره آشناشي

والاشان سره آشناشوې دخدای شان سره اشناشه

دجهان تاریخ ته ځیرشه دبدلون اړخونه ګوره

کُلّ یومٍ هُوَفې شانٍ دی له هرشان سره اشناشه

اور،اوبوسره دې کار دی په خوږوترخوژوندی یې

صلح کل شه ! داضدادو، خاندان سره اشناشه

ابتکار

فراخۍ کښې خوشحالي مبتذل کاردی

په تنګسه کښې چې وي خوښ دا ابتکاردی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوې خوښه په ډولۍ کښې ده هرګوره
رقاصې لره پراخ میدان په کاردی

یوچین کښې بل په کوټ پتلون کښې خوښ وي
ځوان دپېغلې زوړدکونډې خریداردی

دیارغېږکښې که وي هرڅوفشارونه
په همداسې مضیقه کښې خوښ دلداردی

کوټنۍ کښې زاهدخوښ په ریاضت دی
عیش عشرت څخه بیزاره پرهیزګاردی

مجاهددحق دلارې چې هرڅوک وي
دخلیل په شانې خوښ په سره انګاردی

دکوګل په تنګ قفس کښې زړونه خوښ دي
چې لاس تنګ شي نودګېدې عمرخواردی

ګېدو خوښ وي دکندو خولې ته چې ګوري
مین ګوره! خوښ په تنګ خوله دیاردی

ژوند

لاس به وانخلم له ژونده که مې دواړه لاسه پرې کا
ځم په سر دژوندپه لاره که مې څوک پښې ارې کا

که مې وکاږي دوه سترګې ژوندته ګورمه په مینه
زړه له ژونده نه توریږي که ژوندون توري تیارې کا

دنمرود په اورکې سوزم له ژوندونه بېزارنه یم
دبلا په خوله کښې هم لا،ژوندون ماته اشارې کا

ژوندمې خوښ دی په هرحال کښې دژوندمینه راسره ده
همدغه مینه په زړه کښې راپیداښې نښې اسرې کا

ژوندقوت دی حرکت دی مخکښې تګ دی محبت دی
دژوندون دباغ بلبله شپه او ورځ دغه نارې کا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مایوســــي لویـــه ګنـــاه ده مـــرګ دی مړینـــه ده فنـــاده
پـــه امیـــد ژونـــدون تـــه ګـــورم کـــه چـــړې راتـــه تېـــرې کـــا
ژونـــدچې هرڅنګـــه وي ښـــه دی هرڅـــوک غـــواړي چـــې ژونـــدی وي
مګرژونـــدغلامی دې خـــدای بربـــاد خـــاورې ایـــرې کـــا
کـــه نـــورهېڅ نشـــئ کـــولئ وچ اوښتې‌شـــئ غلامـــانو
غلامـــان چـــې پیدانشـــي بـــاداران بـــه بیچـــارې کـــا

دمونشن دسفریوه خاطره***

دلتـــه بـــل رســـم و رواج بلـــه دنیـــا ده
مینـــه پټـــه چانـــه نـــه ده بـــرالاده
ښـــکلول غېرکښـــې نیـــول دنورومخکښـــې
کـــه پـــه خوښـــه اورضـــاوي خـــه پـــرواده
پـــه غلانـــه دي پـــه ښـــکاره دي یـــاراني
نـــه هجـــران شـــته نـــه دهجرترانـــې
بـــې ریبـــاره وصـــالونه شـــامدام دي
نشـــته کـــودې نـــه تعویذنـــه شـــکراني
کـــه پـــه ګـــل پـــورې ســـینه مـــرې بلبلـــه
کـــه دشونډوښـــکلول وي یولـــه بلـــه
نـــه پېغورشـــته نـــه رټـــل شـــته نـــه تورونـــه
کـــه هرچـــا لـــه ځـــان ســـره خـــوک ګډولـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهقانی

دهقاني خومره ښه کاردی | هردهقان سړی مالداردی
لري مېرې اوپسونه | شنه پټي اوشنه باغونه
همېشه په شنوباغچوکښې | پاس دونوپه سروکښې
نغمې اوري دبلبلو | ويني ښې غنچې دګلو
دخپل لاس له برکته | اوله خپل عالي همته
له سپېروخاوروخپل ځانته | خپل اولاداوبل انسان ته
خوندورشيان پيداکړي | داتياره جهان رڼا کړي
وچ ډګراوبيابان | کړي شاعرته ګلستان
په خوروموومرغان | په ګلانو بلبلان
کړي خوشحال له خپله ځانه | ټول دده شي ثناخوانه
که غلې اوکه مېوې دي | که دګلوښې غنچې دي
که طعام که فاکهه ده | که دښه ځاى ننداره ده
ددهقان دلاس اثردی | دهقاني خه لوى هنردی
ددهقان دبازو زوردی | چې نن داجهان سمسوردی
جغ اوسپاره ددهقان | آبادي ده دجهان
دادښکلوښه لباس | داد چاپه سرالماس
دبډاى کورکښې سره زر | دابښايسته ښکلی زېور
ددهقان دکارحاصل دی | پرې پوهېږي چې عاقل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس تنباکې ددهقان

درګوهرلاس کښې دخان

دوطن محبت*

دوطن په محبت باندې قسم خورم
چې دځان له غمه زيات دوطن غم خورم

دوطن دشرف سپريم نه وېرېږم
که دتوروګذارونه دم په دم خورم

داخورې، غورې ګولې دې وي دنورو
دوطن دفاع کښې زه ګولۍ دبم خورم

کفن نه غواړم دژوندجاموکښې دروم
دجنت باغ کښې مېوې رقم رقم خورم

يم پرهېزدبې ننګۍ له خوراکونو
په غيرت ګټلې شې به ولې کم خورم

دوطن داعتلاترې يم څکه
لکه ګل هره شپه څاڅکي دشبنم خورم

زه هغه يم چې تل ننګ په وطن خورمه
هغه نه يم چې رشوت سود اوسلم خورم

چې په سرمې دوطن خدمت منلى
څه پرواده که خپل سرلکه قلم خورم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوطن پالنه

لکه شمع که ځان وسوزې په اورته

نوبه هله کړې رڼا مېنه اوکورته

که فرهادغوندې دې غرونه سوری نکړه

دشيرين وطن په عشق کښې يې نامتورته

په خولويې دتندې که آبياري کړې

دوطن دګلوباغ به کړې سمسورته

که په اوراوبوکښې تېغ غوندې غوټه شې

نوپه سربه ددښمن شې هله سورته

لکه ونه که بارنکړې په سرپيتۍ

وبه نه شيندې خوږه مېوه هرلورته

که دباديشان دې ځان کړسرګردانه

نوبه وچې کړې خولې له مخ دورورته

دپنبې غوندې ځان ورکړه حلاجې ته

چې کړې پټ دخپل وطن لوڅ اوسرتورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

که دځمکې هومره لوی یې حرکت کېږه
تنبلي اوسکون بوله لوی پېغورته

دوطن آب وآبرودي که شوه تویه
په سیالانوکښې به سرجګ نکړې نورته

دا اوبه چې ته یې څکې دوطن پی دي
نووطن بوله په شان دخپلې مورته

چاچې ایښی په دې تې درسره خوله ده
هغه خوراو وروړګنه دسترګوتورته

هېڅکله په بدنظرورته مه ګوره
لکه څان دهغه هم اوسه غمخورته

په ،،الفت“ به بېګانه اوپردي خپل کړي
وبه نکړې دغه کارپه زراوزورته

ګرانه وطنه!

ګرانه وطنه! څومره زېبایې
جنت دځمکې زړه ددنیا یې

ښاغلی تاج ته دایشیایې
وړدستایلوته په رشتیایې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لعل وګوهرشته ستابدخشان کښې
تمدن خورشوستا په جهان کښې
ننګيالی تادی هروخت روزلی
ښه ښه ځوانان دی تازيږولی
کارنامې ستادي تاريخ ساتلی
ستافرزندان دي خومره غښتلی
زمريان پراته دي ستاپه لمن کښې
تل پسرلی وي ستاپه چمن کښې
دوطن ورونوبياشئ راپورته
دښمن پري نږدئ خپل کلی کورته
دتوري غر موتللی هرلورته
خوک ټينګيدی شي زمونږه زورته
مونږ دي مات کړي ډيرقوتونه
مونږ لاندې کړي ډيرهېوادونه
ښاغلی نسل دآرين يو
يومومذهب دی ديووطن يو
فخرمويودی لکه يوتن يو
مين په هرکل دخپل چمن يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاه اووطن نه ټول قربانیږو

ځای دغیرت دی کله دریږو

دوطن خاوره

چې کېمابوټی پسې ګرځي ځوک په سمه اوغر

دوطن خاوره ده کېماورکړئ سراغ اوخبر

له سپېروخاوروپیداکېږي څه چې غواړي بشر

که زحمت واخلي په ځان باندې اولري څه هنر

په کاراوزیاربان دې له توروخاوروزرجوړیږي

دکاریګردلاس تڼاکونه ګوهرجوړیږي

ستاکه خوراک دي که پوښاک واړه له خاوروپیدا

حیف وافسوس دی که آباده نکړې خپله بېدیا

یاپرېږدې خاورولاندې پټ خپل معدنونه وړیا

څه چې لری وایې خلې ته په ګران قیمت له بل چا

نفت په کاله کښې تاپیپونه ګرځول ورپسې

اوبه منکی کښې وې ته تږي ګرځېدلې هسې

وړی زمونږدي اوښړی اخلوله بل ځنې تل

پوټکی زمونږ دی جوړوي ترینه بوټونه یوبل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلان زمونږدي بويوي يې دپرديوبلبل
هرڅه لروخوده خالي زمونږلمن اومنګول
راشئ چې وغړووسترګې شاوخواوګورو
ښکته اوپورته سمه غرخپله صحراوګورو

خلق غرونه کينې پکښې راز راز خزانې لټوي
زمونږ ځوانان پکښې دسوو وچې خادې ټولوي

څه چې پيداکړي هغه اخلي خپلې شپې تېروي
ځمکه که کينې نورڅه نکړي جنازې ښخوي
نوروله وسپنې فولاد اوماشينونه جوړکړه
مونږ ترې ناقص اسباب اوپخ لرونه جوړکړه

سپين غر*****

چاويل چې کوه قاف نه هغه خوا يوه کلا ده
ښاپيريان پکښې اوسيږي پکښې بل شانته هوا ده
پيره داريې يوسپين ديودی ورنه ويره د هر چا ده
څوک پردی نشي ورتللی لاريې سخته ده بېشانه
داقصه مې اوريدلی په يووخت کښې وه له چانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس پوهېږم هغه سپین دیو   داسپین غردی ننګرهارکښې

دخیبرله دروازې نه   دې خواپروت دی سخته لارکښې

بې پښتونه بل څوک نشي   ګرځېدلی دې ګلزارکښې

چې له شنوزمریوډک دی لري هسې لوی ځنګلونه

په هواکښې یې تل ګرځي سپین بازان کوي څارونه

ښایسته له هروطنه   اوله هرملکه زیبادی

تورنښتریې توري زلفې   تک سپین مخ یې دلیلادی

سپین سپیڅلی ښکاره کیږي   ته به وایې سپین سبادی

دسپوږمۍ اودنمر کوردی ځکه هومره دی روښانه

هرسحریې له کنډوه نمراخېژي له آسمانه

پاس دغره په سرځلیږي   تجلی دپلوشوده

نمرسپوږمۍ پکښې ځان ګوري   آیینه دپرښتوده

تکه سپینه رڼا بریښي   درحمت دنورورشوده

هسې ښکاري لکه داچې دملکوکوه طوروي

له اسمان نه وریدلی په دې ځای سپیڅلی نوروي

دجنت دباغ ورمۍ دي   چې هروخت دلته لګیږي

درڼوستورودیوې دي   پکښې هره شپه بلیږي

له صیاده ویره نشته   زرکې خاندي هوسیږي

دپښتون لویه ځانګوده کاڼوګټونه تیاره

خدای دې نه کاچې پردی به کله مومي ورته لاره

هرې خواته يې بهېږي جړوبی اوابشارونه
دشرابو اوعسلو پکښې شته دي ډک رودونه
ښه لمن لري سرسبزه پکښې مېشت دي ولسونه
ښايسته ښې منظرې دي پښتانه يې نندارې کړي
دسپين غره تورې لښکرې دښترويې پېرې کړي
دامتل دی پښتونکښې په لوی غره دخدای نظروي
دسپين غره دپاسه ځکه تجلی شام وسحروي
نمر لا خرک نه وي وهلی درڼاهلته اثروي

کوه طورغوندې ځلېږي خوافسوس چې موسی نشته
چې الهام ورڅخه واخلي هغه لوی رهنمانشته

په باغ کښې***

ښکلی باغ تازه چمن ودګلانو
شين سحراوشورودمرغانو
په سل قسمه اوازونه ښې نغمې وي
هرطرف ته دبلبلوترانې وي
يومرغه ويل داخومره ښه دنياده
ښکلی بڼ تازه ګلش تازه هواده

(c) ketabton.com: The Digital Library

پــــــــه دي شنوپاڼوکښـــــــــــــــي ژونـــــــــــدډېرغنيمت دی

ددې بـــــاغ خـــــورې مېـــوې ځـــــه لـــــوی نعمــــت دی

مګرويــــــــــــــره ده پــــــــــه کارلـــــــــــه صـــــــــيادانو

لــــــه بـــــــې رحمـــــــــه بــــــې انصـــــافه انســـــانانو

تنګـــــــه کـــــــړی پـــــــه مـــــــونږ دوی دغــــــه فضـــــاده

ددوی وصـــــــــــف کـــــــــوره يســــــــــفک الــــــــدما ده

يوبنــــــدي کـــــړي پـــــه قفـــــس کښـــــي چـــــي ويېــــــره

بـــــل پــــــه ســــــره اوربانــــــدي نيســــي چـــــي کړېـــــره

کاشــــــــــــکی نـــــــــــه وای پيداشــــــــــــوي انســــــــانان

دادسختوســختوزړونوخاوندان

لـــــه بـــــل لـــــوري ورتـــــه غړشـــــو داځـــــه وايـــــي

تـــــه چـــــي دغـــــه شـــــينکی بـــــڼ دارنګـــــه ســـــتايي

داخوخپلـــــــــــــه هســـــــــــــي نـــــــــــه دی پيداشــــــــوی

انســـــــان ډېرزياراوزحمـــــــــــت پکښـــــــــي ويســــــــــتلی

کـــــــه انســـــــان نـــــــه وی دا بـــــــاغ وچـــــــه ميـــــره ده

ښايســـــــــته کـــــــړی خـــــــوانســـــــان دا منظـــــــره ده

بـــــــي باغبانـــــــه دغـــــــه بـــــــاغ نـــــــه پـــــــاتي کيـــــــږي

داګلــــــــش پــــــــه ســــــــپېره ډاک بانــــــــدي بــــــــدلېږي

پــــه جهـــــان کښــــي کـــــه بــــي رحمــــه صــــيادان شــــته

ورســــــــــره ډېرزياررويســــــــــتونکی دهقانــــــــــــــان شـــــــــته

کـــــه يــــــــووينې تويــــــــوي اوخـــــــــونرېزي کـــــــړي

بـــــل پـــــه کارکښـــــي شـــــي خـــــولي عرقرېـــــزي کـــــړي

ديــــــــوه لاس کښـــــــي کـــــــه تـــــــوره اوټوپـــــــک دی

دبـــــــــل لاس کـــــــــوره تباکوځخـــــــــــــــه ډک دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای په سروګلومینو نندارچیانو
هیروئ مه کاراوزیاردباغبانو
دهقانان لري په تاسوډېرحقونه
دهمدوی دلاس پیدادی داګلونه

آزادي*****

په شړی کښې ښه یم زه آزاد فقیر
نه وریښموکښې چینجی غوندې اسیر

په خمتاکښې حرازاد ښه دی سل ځله
له غلامه چې لباس یې وي حریر
دوژغنوپه کېږدی کښې که آزاد یم

یووښته به یې ورنکړم په کشمیر

په ویجاړه کښې مرغه ځاله کښې خوښ وي
په قفس کښې دسرو زرووي زهیر
چې مرغان په هواوینم چرګ په ځمکه
راته یاد داسارت شي بدتاثیر
همېشه اسیرمرغه دي خوړل شوي
اوښکې يې بالښت دخان اومیر
له لیندی داسارته چې څوک خلاص شي
بې وزروپه هواځي لکه تیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه شکوه

ګلونه ډېردي ګلرخان نشته　　د ګلوخواکښې بلبلان نشته

ننداري شته دي سترګوردپاره　　دسترګوروقدردان نشته

مطلب دپاره تک راتک ډېردي　　مینه پالونکی آشنایان نشته

په باغ وبڼ کښې تازګې ګورم　　تازه فکرونه نن زمان نشته

دلوبومنډومیدان جوړشوی　　میدان دفکردجولان نشته

په ادیرو به ګلان راشنه شي　　په مړوتاثیرنوردباران نشته

په خوله ډېرښه دی زړه یې ښه نه دی　　ښه فکر نشته ښه ګمان نشته

مین په ګټه زړه شي دګټې　　سنګدلان ډېردي موم دلان نشته

دزوراو زروغلامان ډېردي　　دلته دزروصاحبان نشته

هوا هوس کړه خلق مړیونه

آزاد هوس نه یوانسان نشته

د ژوند ډیوه

شپه دوصل وه مجلس ودیارانو

دمینو د دردمنو رنځورانو

دژوندون ډیوه دعشق په اور رڼا وه

دخلوت کورکښې دحسن تجلاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې کتل مې له کوم لوری پتنګ راغی
لوغړن او تلولی په غورځنګ راغی

ډېربېتا به و چې ځان ستي په اورکړي
سمدلاسه ځان په اورباندې نسکورکړي

دتن پېټی له خپل ځانه کاندې لرې
کړي پيداځانته دروح نوري وزرې

کوم زړه سواندی ورته ويلی ګوره سوزې
ژوندون شه دی په دنیاکښې یوڅوروځې

دومره پاتې شه چې وويني سباته
په رڼا اوړځ یوځل وګوری دنیا ته

پتنګ ووې زه مين په دې رڼا يم
له قديمه په ډيوه باندې شيدايم

زما ژوند لکه ډيوه دځان سيزل دی
ځان ساتل له سوزېدونه مړه کېدل دی

ډيوه هغه وخت ژوندۍ وي چې بليږي
مري هغه وخت چې له اورخخه بيليږي

زمونږ مرګ اوژوندله نوروفرق لرينه
له سيزلو نه نجات دی زمونږ مړينه

سوزوسازد زندګۍ ښه تماشاده
بې رڼا اوسېدل مړينه اوفناده

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه دعشق له نوراونه ناره ویریږم
دخلیل په شانی سرولمبوته لوېږم

پسرلی راغلی

باغوانه زیری مې دربانډې پسرلی راغلی
وخت دګلانواوموسم دېرګلالی راغلی

داپه سحرکښې غوړېدلی دګلاب غوټۍ ده
که دښادۍ په ورځ دسروزروتالی راغلی

دغه شنې پاڼې دي چې ځان پکښې سوسن پټ کړی
که له جنته دخلعت ښایسته کالی راغلی

بلبله ګرزي خپل پردی باندې دازیری کوي
چې ګل ته ګورئ بیازماښایسته لالی راغلی

اوزي صحراته ښایسته جونی ګلانوپسې
دفرش دپاره غورو رغوته شنیلی راغلی

بیا د"الفت" اومحبت ناري بلبله وهي
په ګرمجوشۍ کښې بهارخومره بریالی راغلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبهار فيض

پسرلی بیاراغی وطن ته له فیضانه سره
بیايې راوړی ډېرګلونه دي له ځانه سره
په یوه میاشت کښې ګوره حمل[1] په غوايي شي بدل
پسرلی دغسې کومک کړي له دهقانه سره
واړه جهان ګل وګلزارشه دبهارله فیضه
مینه پیداشوه دهرچاله دې جهانه سره
په غرو رغوکښې دګلانو چمنونه وینم
سل آفرینه په بهارله دې احسانه سره
دغوټۍ زړه په باغ کښې تنګ شه دصحراپه ارمان
ریدي دامان ته دي وتلي ارغوانه سره
زمکې آغوستی سرتراپایه شنه جامه دجنت
ځکه سیالي کوي له شنه ډنډ داسمانه سره
چې شنه پټې سمسورباغونه دلته هلته وینم
دهقانه ستا دې کوروداني وي له باغوانه سره

---

[1] : دپسرلی لومړی میاشت حمل او دوهمه ثورده چې حمل په لږ لفظي تغیرورغومی اوډګېدی بچی ته وايې اوثور دغوايې په معنی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخزان سندره***

خزان راغی رنګ وبوی لاړه له ګلـه
ځکه چېرته غلی شویده بلبله

داشنې پاڼې ورځ په ورځ ګوره زیړیږي
سرسبزي اوتازه ګي یې وبایلله

پاڼې ریږدي لکه زړونه دخوارانو
دخزان سړه سیلۍ ولګېدله

زیړې پاڼې چې ریږي خورالوېږي
ځکه اخلي رخصتونه یوله بله

هغه پاڼه سیلۍ ویوړه کومې خواته
چې زما اوستا په سرسوری کېدله

او س کابل دخوارغریب ټاټوبی نه دی
ګذاره په دې هواکښې شوه مشکله

له کابله د خوارانو کډې لیږدي
ننګرهاره! ته اوس ښه یې له کابله

چې هرڅوک پناه دروړي په بده ورځ کښې
ته یې ساتې دیخنۍ له چپاوله

ستااوبه لکه غومبسې چیچل نه کا
ستا هواده بې آزاره معتدله

تاساتلی تازه ګي اوسرسبزي ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګل پاڼه دې خزان نه وژغورله
دکابل خوبان طواف ستادګلشن کړي

ګل دې اخلي خراجونه له وربله
بډایان دې هم هواته هوسېږي

درروان دې ګرنډیوکښې په ځغله
تل سمسوراوسه لغمان اوننګرهار

برکت اوخیردې زیات شه یوپه سله
زېرنارنج دې په شنوپاڼوکښې داوايي
په خزان کښې مې بهارګوره عاقله

دمني خاطره

دخزان تابلوري خومره رنګونه
راشئ! وګورئ دزېررنګ عالمونه
داچې باغ کښې طلايي رنګونه وینئ
که پوهېږئ خپل قیمت ښيي باغونه

☆ ☆ ☆

خزان راغی منظره دباغ شوه بله
ونوبوټو طلايي کړه جامه خپله
په طلاؤکښې ډوب شویدي باغونه
په دولت مینه مه ګوره ورځغله

☆ ☆ ☆

ساړه راغله زېړي پاڼي راتوییږي
سوړتنور دغریبانوپرې تودیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ګرمۍ کښې که يخ سيوری دراحت و
په سړوکښې سره لمه ده چې بلېږي

☆ ☆ ☆

کله ګل کله مېوه وي په باغوکښې
کله سيوری کله اوروي په دېروکښې
کله پاڼي دي په کارکله لرګی
هرڅه شته دي دباغونوپه کوروکښې

☆ ☆ ☆

په وربل باندې ګرد

خاورې شومه نومې ځای پاس په وربل شه
له دې رشکه په ګلشن کښې مړاوې ګل شه
دلاله زړګی شه تورله ډېره غمه
له ناکامه دصحرالورته مايل شه
نرګس زيړشه له ارمانه شينکی باغ کښې
چې داځای وحق زما ولې دبل شه
آسمان هم له قهره شين شه چې داولې
په معنې کښې جګ له مانه يوپه سل شه
دعاشق بری په عجزاوپه نيازدی
چاچې کړله سرلويي راته خجل شه
زاهدقرب غوښته په زوردعمل باندې
همدغه عمل دده مخکښې حايل شه
داخاکي تن چې چاخاورې کړپه عشق کښې
د „الفت“ په ژبه داسې وستا يل شه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحسن جلوه*

په غروردحسن نمروخوت آسمان ته
ژرراپريووت چې يې ستا نښه بشرولید

دنرګس سترګې خوستا په لورکړې دي
په ګلشن کښې مې چې نن مازدیګرولید

نه تنهابلبل له عشقه ناقراردی
سرګردان مې نسیم هم نن سحرولید

دعشق دام دی هرطرف ته غوړیدلی
خوپکښې مې بندصاحب دنظرولید

په طلسم رانه حسن زړګی ویوړ
نازمکیزکښې مې دسحراثرولید

راخرګنددعشق قوت اوزورشه هله
چې محمود غوندې سلطان مې نوکرولید

دواړه وروځې يې لیندې بانه يې غشي
مسلح مې نن دحسن افسرولید

لاربښودونکی که دعشق درته په کاروي
ما „الفت“ ددغې لارې رهبرولید

ملت اومملکت*****

يوه باغ کښې وې ولاړې ډېرې ونې
هره پاڼه يې لايقه دستايني

خواپه خواغاړه په غاړه خوله په خوله وې
له يوې خاورې پيداديوکاله وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

له يوې ويالې اوبه ورته راتللې
په يوه هواكښې ټولې لويېدلې
ددې ټولويوخزان اويوبهار و
ښه اوبدې وشريک يوې واكدارو
ځينې جګې ځينې ټيټې كوزوپاس وې
لكه ګوټې ديوه وجوددلاس وې
چامپوه لرله چا ښايسته ګلونه
دچاسيوري و ډيرښه دچاقدونه
چنارلوی وشفتالو لكه ماشوم و
دمنهې اوناک توپيرله ورا معلوم و
له يوه سره لوېې وه نورخه نه و
بل سره رنګونه ښه خوندونه ښه و
دمرغانونغمې وې پكښې خوارزه

هرمرغه موېږانده له خپل اوازه
رنګارنګ ګلونه و يوه چمن كښې
لكه وې چې ولسونه په وطن كښې
هريوبوټی پخپل ځای كښې سربلندو
دباغبان سترګوكښې هريوارجمندو
په حقونوكښې يې نه وخه توپير
ماليارويه هرې ونې ډېرزهير
يوله بله يې په هرحال كښې شركت و
په تمامه معنی يوصحيح ملت و
لكه باغ يوملكت وګنهه وروره
پكښې هرقسم ګلونه بوټي ګوره
ونې ډېرې خوباغ يودی كه پوهيږي
كه كوې بل رنګه فكرډيرغوليږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه سکه وروڼه لري بېل بېل نومونه
بېل رنګونه بېل غږونه بېل خویونه
مګر دواړه اوسېدونکی دیوکوروي
دیوي سترګې په کورکښې سپین اوتوروي

لوی افتخار***

زمانه ږدي په هغه سردافتخارتاجونه
چې یې په سروي رسولی ډېرمشکل کارونه
په ډېري لویې قربانۍ پیداشي لوی حقونه
خوشې په خوشې هېڅوک نه ګټي درانه نومونه
کارونه ډېردي خوهرکارګوره شهکارنه دی
له خپله سره تېرېدل څه اسان کارنه دی

سرورکول دخپل ولس دسردارۍ دپاره
داستبداد او استعماردبربادۍ دپاره
دحق ګټلواودخپلې آزادۍ دپاره
دننګ ناموس دحفاظت اوسرلوړۍ دپاره
هغه ګران کاردی چې ښاغلي ننګیالي یې کوي
په آزادۍ مین ځوانان او توریالي یې کوي

مري عالمونه هره مړینه افتخارنه دی
دهرچامرګ دشجاعت اوعشق یادګارنه دی
دپټنګ مرګ دمچ مېږي مرګ غوندې خوارنه دی
په هېڅ مذهب کښې برابرحلال مردارنه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمنصــــورمرګ بـــه ســـتایل کېـــړي پـــه دنیاکښــــې مــــدام
پـــه هرنظرکښـــې بـــه حقیـــروي مــــرګ او ژونـــدد غــــلام

پـــه ځـــان وژلوکښـــې ژونـــدون دنـــام وننـــګ وینمـــه
لـــوی افتخـــاردآزادی دپـــاره جنـــګ وینمـــه

ډیـــره شـــانداره کارنامـــه پـــه هغـــه درنـــګ وینمـــه
چـــې دمظلـــوم لاس دظـــالم پـــه وینـــو رنـــګ وینمـــه

هلتـــه چـــې ظلـــم، تجـــاوز، فرعونیـــت وي ولاړ
پـــه مقابـــل کښـــې یـــې همـــت، ننـــګ وغیـــرت وي ولاړ

حقیقـــت تـــریخ دی مګـــرزه انکـــارکولی نشـــم
جهـــان مـــې وینـــي چـــې زه ځـــان قربـــانولی نشـــم
دپښـــتنو درانـــه نومونـــه ښـــه ســـاتلی نشـــم
دپنجـــابي مخکښـــې پـــه برېتـــولاس وهلـــی نشـــم
ډېرپورتـــه ګـــورم چـــې دپلارنیکـــه یادګارتـــه ګـــورم
ډېرښـــکته ګـــورم چـــې خپـــل تیـــټ ژونـــداو روزګارتـــه ګـــورم

اوس لـــه پښـــتو نـــه دچـــاویره دچاډارنشـــته
هغـــه غیـــرت هغـــه هیبـــت هغـــه وقارنشـــته
پـــه زروتنوکښـــې یـــوتن هـــم فداکارنشـــته
ځکـــه پـــه حـــق دپښـــتنو بانـــدې اقرارنشـــته
هغـــه بـــه خـــه وي چـــې خپـــل حـــق پـــه چـــاملی نشـــي
یادخپـــل حـــق دپـــاره ځـــان قربـــانولی نـــه نشـــي

پـــه باجوربانـــدې راغلـــی خـــه بلاوینمـــه

لـــه باجورنـــه جـــوړه شـــوی کربلاوینمـــه

پـــه پـــاک نامـــه ډیـــره ناپاکـــه نارواوینمـــه

دبـــل پـــه زورمســـته مغـــروره مارشـــالاوینمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دباجوړپه کلی کورکه نن بمونه اوري
دباجوړيو په مړانه رحمتونه اوري
پښتونستان هم اراده داستقلال لري
دمراکش په شان په مخکښې لوی جنجا ل لري

لکه تونس الجزايردمظلوم حا ل لري
هغه مقصداوهغه فکرهغه خيا ل لري

خوپښتانه په قربانۍ کښې لږ نيمګړی وينم
دغه دتېروخت توريالی ثه قدرستړی وينم

ويده ګوجر

دسيندپه غاړه په شنه ورشوکښې
ګڼوځنګلوکښې په شنو دروکښې
يو دوه ګوجرومېښې پيوولي
هريوه خپلې مېښې روزلې
نه يې بل کاروانه نورغمونه
نه ورسره و نورنورفکرونه
تمامه ورځ به دمېښوخارو
دشپې به هم لاويښ اوبيدارو
پس له ثوورځووخت دلنګون شه
پام دګوجرو زيات له پرون شه
ثوک چې ساتونکی اونګهبان وي
يوساعت خوب يې زيان اوتاوان وي
هغه هېڅکله نکړي خوبونه
غفلت لوی عيب وي له يوه شپونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوجرو ځکه شپې روڼولې
شپې يې په ويښه سباکولې
وروسته دخوشپوله بيدارۍ نه
ګوجرستومان شوه له بېخوبۍ نه
خوب ډېرغالب شه په دواړو باندې
لکه غليم چې هجوم وکاندې
يوتن خوب وېوړنصيب يې خوارو
هغه بل وېښ و بخت يې بيدارو
د دواړومېښې وزيږېدلې
سپوږمۍ اوستوروورته کتلې
چې وېښ ګوجرکړې مېښ کټۍ ټولې
له خپلومېښولاندې راټولې
څه يې چې ټول کړه هغه يې خپل شوه
نرکټۍ واړه دهغه بل شوه
هغه چې وېښ شوسباله خوبه
وې يې ليدله دارنګه لوبه
تپوس يې وکړله خپل ملګرې
دامې په برخه څه رسېدلې
داسې قسمت ته خوحيراني ده
دارنګه برخه نه آسماني ده
ملګرې ووې چې خوب کوينه
مېښې يې نر نرکټۍ راوړينه
څوک چې پاسبان وي اوکړي خوبونه
ورپسې جوړشي بيامتلونه

ناڅاپي کاڼي ***

يوه ويلې ماپه عمرکښې آسمانه
چاسره بدنه دی کړی بې احسانه

احترام مې تل ساتلی دانسان دی
شفقت مې مدام کړی په حیوان دی
ښه مې کړی څوک مې نه دی آزارکړی
رانه خوښ دي همسایه اوټول وګړي
بدمې چاته کله نه دی رسېدلی
په درنه سترګه مې هرچاته کتلی
په دې حال کښې هم زه روغ نه پاتې کېږم
دتقدیرپه غشی بې ګناه لګېږم
یوناڅاپه راځي کاڼی له هوا
نلري دبې ګناهوڅه پروا
لوېږي زما په سرله لاسه دتقدیر
په آزارکښې زما نه کوي تقصیر
بې سببه رسېږي راته ضرر
تصادف دی بشعوراوبې خبر
ماکوم بدکړی چې وینمه جزانن
زه دچاله لاسه وکړمه ژړانن
بل پرې غږکړخبرنه یې له خپل ځانه
شکایت کړې له تقدیراوله آسمانه
تابه هم کله وي کاڼی غورځولی
یوناڅاپه به په چاوي لګېدلی
درپه یادکړه ټول جزیات دخپل عمل
دی دهرچاخپل عمل دلارې مل
کایناتوکښې دی پروت ښه انتظام
سنجیده دي دتقدیرواړه احکام
بې شعوره چې ونه ګڼې فلک
مقرردی هریوکارته یوملک

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې رسيږي درته هرڅه لړاوډېر
دهغه سبب وي پټ درنه ياهېر
ته يې بولې بې سبب اوبې علته
خبرنه يې دتقديرله پټ حکمته
بدمدام درته له خپل لاسه رسيږي
اورله خپلې لمن شامدام لګيږي

ښه رسيږي درته تل له لويه خدايه
چې راضي نشې هېڅکله له همايه
ته پخپل عمل لانورهم نګران شه
دتقديرپه کارو باندې نيک ګمان شه
چې سرى لړڅه په فکردتحقيق شه
خپلوټولوحرکاتوکښې عميق شه
وريه يادشوه يوه ورځ چې ده بې پامه
غورځولي ويوکاڼي له خپل بامه
يوناڅاپه ولوېدلې په چاباندې
چې ولاړوبې خبره ټيټ دلاندې
همداکاڼي وهغه سړي ساتلی
له خپل ځان سره يې ډېروګرزولی
چې پرې واخلي انتقام له هغه چا
چې بې دى وپرې ويشتلی بې ګناه
لاس يې برنشوموده شوه ډېره تېره
قهريې سوړشووېلې ځه تېره په تېره
زه هغه ومه ويتشلی خوپه سهوه
ښه به داوي چې اوس وکړم ورته عفوه
نويې کاڼي له خپل کوره کړګذار
خبرنه وچې راځي څوک په دې لار

(c) ketabton.com: The Digital Library

پري لګېږي هغه څوک چې په خطا
خلق ولي اوځان بولي بې ګناه
دقدرت کارونه واړه دغه شان
په تدبيراوانتظام لري جريان
بې احتياطه که څوک وکړي حرکت
که دی نه وي بل هم نه دی ملامت

له تقديرسره شته هرقسم تلک
دمظلوم انتقام اخلي تل فلک
ته جزاله خپل عمل سره تله
که دې وليدتفاوت وکړه ګله
ښه اوبددانسان تړول دی په حساب
بې سببه چاته نه رسي عذاب
مکافات وي له عمله ځني زيات
يوپه لسه لري اجرحسنات
خوجزا دبدونه وي تېټ وپاس
په احتياط خوځوه دلته پښه اولاس
څه چې وکړي هغه به رېبي تل
هرڅوک اوري په جواب کښې خپل ويل
داحسان جزابه ووينې احسان
دبدی جزابه هم درکړي آسمان
نوردي خوښه چې اغزي کري که ګل
بې کرنې مه کړه طمع دحاصل
تفاوت لري حاصل کښې هره ځمکه
ته دي خپل زړګی دکردپاره ښه که
پکښې وکړه ښه تخم د„الفت“
نو به ووينې له هرچامحبت

(c) ketabton.com: The Digital Library

لــــه خپــــل خـــــدای ســـــره اخــــلاص پـــــه زړه کښـــــي ســــاته
لــــه مخلــــوق ســـــره يــــي هــــم کـــــړه مينــــه زياتـــــه

تنګی اوريا

تـــــــادکوم فرعـــــــون دظلــــــــم ســـــــحرمات کــــــړ
چــــي پــــه لاس کښـــــي ګرځـــــوي ښـــــکلی امســـــا
د کاغـــــــذ پـــــــه ګـــــــل بلبلـــــــي نـــــــه تـــــوليږي
راشــــــــــه پريـــــــــــرده نورکارونــــــــــه دريــــــــــا
اورلړونـــــــی غونـــــــدي ســـــــوی اوتـــــــک تـــــوريي
اميدمــــــــــــــه لــــــــــــــره دخپلــــــــــــــي زرغونتيــــــــــــــا
ښـــــه اوبـــــدحق ونـــــاحق چـــــي معلـــــوم نشـــــي
تـــــوره شـــــپه ده ورتـــــه مـــــه وايـــــه ســـــبا
چـــــي لـــــه نوکـــــه ترکوتيـــــه تـــــول غـــــرض دی
دانســـــان پـــــه نـــــوم يـــــاديږي څـــــه بـــــلا
خپلــــــــــــــــه ګټــــــــــــــــه اوضررخيروشــــــــــــــــربولي
دانســـــــــــان دقضـــــــــــاوت دغـــــــــــه معنـــــــــــا
انســـــان څـــــوک دی زه يـــــي دومـــــره پيژنمـــــه
چــــي حيــــوان نــــه بيلــــوي ځــــان پــــه وينــــا

(c) ketabton.com: The Digital Library

حق ناحق کړي باطل حق کړي په ویلو
نوم پرې کښیږدي درواا وناروا
عقل ثه دی منطق ثه دی حکمت ثه دی
غول دیوه بل په هغه دا
کله خوښ کله غمجن کله حیران شم
دادنیاده ګډه وډه تماشا
په حراموناروا سړی ته ورشي
ثه لولۍ اوبې حیاده دادنیا

عاقبت*

عاقبت به یې سېلاب داوښکو یوسي
چې خواران اوغریبان چاژړولي
نن سبا به داقبال له تیلی کوزشي
چاچې ستړی اوستومانه ځغلولي
زمانه به یې دنورو خندنی کا
چې یې هروخت په خوارانو دي خندلي
شنه چمن کښې به په ګلوخزان راشي
بلبلان یې چې په باغ کښې کړولي
له دې خړآسمانه هروخت ږلۍ اوري
وري سېلاب دزمانې واړه ښاغلي
دښایست بهارڅو ورځې وي دنیاکښې
بیاله نازه راکوزیږي نازولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي دهرهرخه تلوني دي پوهېږم
ځکه ماترېنه لاسونه دي وينځلي
هريوباغ چي راسپرلی دي ګلونه
دخزان سيلۍ فی الحاله رژولي
لمر، سپوږمۍ ددي آسمان په خوکرته

تيت وپاس خړاوروبنانه ماليدلي

ځکه مازره بل عالم پوري ترلی

دی دنيا ته مي په بل نظرکتلی

زما حال*

تپه تياره ده زه رڼا ته انتظارلرمه　　خومره ډېرکارلرمه
يمه پښيا بل اوپه لارکښي خنډوخارلرمه　　بېره تلوارلرمه

ملګری تللی زه ويده پاتي بېدياکښي يمه　　غره اوصحراکښي يمه
واړه سپاره دي يوزه پلی په شابارلرمه　　يوګودی جوارلرمه

نورپه موټروکښي په منډه لکه برق تېرېږي　　په لارکښي نه درېږي
زماپه مخکښي دی ګوډ خرتل خبردارلرمه　　خدايږو ډېرعارلرمه

هرچاپه برق باندي کوټه کړله توده اورڼا　　هم راډيوپري ګويا
زه لاتراوسه دتيلی په دکان کارلرمه　　ورته جارجارلرمه

هريوميدان کښي دی ولاړکوي اظهاردکمال　　اودخپل جاه و جلال
زه هېڅ شی نلرم په تېروافتخارلرمه　　دمړوشمارلرمه

لاس اوپښي سترګي لرمه شم هرکارکولی　　زياراوزحمت ويستلی
کسب وکارنکړم چي غني دولتمن پلارلرمه　　پري اعتبارلرمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امید رڼا*

نوی دوردی راغلی   یوه نوی رڼا وینم
دازوړحال نه پاتې کېږي   چې دوخت تقاضاوینم
توره شپه په ختمېدوده   رڼا یې دسبا وینم
نوی ژوندراځي هرګوره   نوی نوی هوا وینم

تحول دی چې رادرومي دافغان اوپښتون کورته
ښه موسم دتکامل دی ځئ چې ځودکمال لورته

زما نه راوړي هروخت کښې   نوی نوی پیغامونه
معلم دزمانې تل   راکوي نوی درسونه
دادنیا یوپوهنتون دی   شاګردان یې ولسونه
تا څه زده کړه له دې عصره   ای افغانه ای پښتونه!

امتحان دې ډېرنږدې دی چې به څه درنه جوړیږي
هغه ورځ ده اوس راغلې چې احوال دې معلومیږي

سوال دمرګ او دژوندپېښ دی   مکرستاپوهول ګران دی
ته لاپروت یې په تیاره کښې   نورسپوږمۍ ته ځي روان دي
داسې ژوندی ستا په برخه   چې نورتول ترې ګرېزان دي
لېږ څه وغوړوه سترګې   چې ته څه یې نورڅه شان دي

ستا په مخ کښې لاخره وینم څاروی ځي له تانه واړندې

ستا رفتارکه همدغه وي خره به وخاندي دربانډې

لمره!*

په سپین مخ دې دهجران شپه سباکیږي

په رڼا دې زموږ مخه رڼا کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغ وبڼ ددې جهان په تاسمسوردی
بې له تادځمكې مخ چې ګورم توردی
نتیجه ستا درڼا زمونږ ژوندون دی
ستا نظام ته حیران شوی افلاطون دی
تاكتلی په تاوده نظردنیاته
داجهان دې ښایسته كړی دی هرچاته
زمونږ زړوكښې ایښی تادژوندګرمي ده
وركه كړی تازمونږ هره خامي ده
ددې ځمكې هریوبوټی لویوې ته
دباغو خامې مېوې راپخوې ته
لویول اوپخول ستا مشغولاده
ستااثر لاندې خدای كړی دادنیاده
سپینې واورې دې اوبه كړې غرورغوكښې
بیادی كړه روان رودونه په شېلوكښې

تادا ورځې كړې رڼا زمونږ دپاره
چې مونږ واخلوښه حاصل له خپله كاره
دا وطن دی ستامشرق ته زمونږ لمریې
ته په اصل كښې غټ ستوری دباختریې
ځكه دلته ستا تاثیرله بل هېواده
یوپه لسه وینم زیات دژوندبنیاده!
پیداشوي په دې ځای كښې آرین دي
دپوهانوښه ځانګوهداوطن دی
آبادي دبلخ هرچاته ده څرګنده
له زړو آثاروډكه ده داكنده
نورومونږ ځنې اخیستي تل الهام دی
مونږ ډېرمخكښې آباد كړی خپل باګرام دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

تالیـــــــــــــــدلی دی بامیـــــــــــــــان اوهـــــــــــــــــده دواړه

درتـــــــه کـــــوري هنـــــدوکش پـــــه هســـــکه غـــــاړه

خیرخانـــــه ده کـــــه غزنـــــي کـــــه ســـــرخ کوتـــــل دی

منـــــدې کـــــک اولښـــــکرګاه روښـــــان مشـــــعل دی

وه زمـــــونږ دیـــــوه پـــــه هروخـــــت کښـــــې روښـــــانه

درویـــــزه کـــــړی هرچـــــازمونږ لـــــه خوانـــــه

دوطن ترانه

وطـــــــــــــن دی کورزمـــــــــــــونږ دســـــــــــــترکوتورزمونږ

اوبـــــه یـــــې دي لکـــــه شـــــودې دخپلـــــې مورزمـــــونږ

وطـــــــــــــن دی کـــــــــــــور زمـــــــــــــونږ

دوطـــــن خـــــاورې دي زر، تـــــرې پیـــــداکیږي ثمـــــر

دی نمـــــک خـــــوردې وطـــــن پـــــلاردی کـــــه مـــــور زمـــــونږ

وطـــــــــــــن دی کورزمـــــــــــــــــــــــــــــونږ

کـــــه یـــــې آبـــــاد نکړوخپـــــل ځـــــان بـــــه ښـــــاد نکـــــړو

ددې کالـــــه ده خرابـــــي یولـــــوی پېغورزمـــــونږ

وطـــــــــــــن دی کـــــــــــــور زمـــــــــــــونږ

پـــــه کاراوزیـــــارد هرچـــــا جـــــوړیږي ښـــــکلی دنیـــــا

دوطـــــن ســـــترګې منتظـــــرې دي پـــــه لورزمـــــونږ

وطـــــــــــــن دی کـــــــــــــور زمـــــــــــــونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشئ چې وکړو خدمت په ځان قبول کړو زحمت

کوي خدمت دخپل وطن ګاونډیان نورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

راکوي مونږته وطن هرڅه چې غواړي بدن

آب ودانه ده دوطن قوت او زور زمونږ

وطن دی کور زمونږ

په مونږ حقونه لري هرراز پورونه لري

بایدچې داحق کړي اداوروروي که خورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

وطن محبوب دی زمونږ ،وطن مطلوب دی زمونږ

که یې ونه ساتوله نورو،مخ دی تورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

په دې هوا لویږو په دې مینا مستیږو

خدای دې مدام لري دا باغ وبڼ سمسورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

دافغان ترانه

تل دې سرونه زمونږ اوچت وي

تل دې ساتلې پت اوعزت وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هروخت دې دلته شان وشوکت وي
ننګ وغیرت دې زمونږ دولت وي
دوطن عشق دې وي زمونږ زړوکښې
ځای دې دده وي دقام لیموکښې
تل دې افغان وي تل دې افغان وي   بیرغ زمونږ دې لوړ په جهان وي

افغانستانه تل دې ودان یې
له غلیمانو دې په امان یې
ته دې سرلوری تل په جهان یې
زمونږه ځان یې په مونږه ګران یې

هرڅه به ځارکړو ستا له هوانه
ستاله عزته له اعتلانه
تل دې افغان وي تل دې افغان وي   بیرغ زمونږ دې لوړپه جهان وي

په حق مین یو د حق په خوایو
دښمن دظلم دناروا یو
آزادي ستاتو آزادي ستایو
سرپه وطن ږدو په ننګ فدایو
نه ظالمان یونه مظلومان یو
ښاغلی نسل مونږ دافغان یو
تل دې افغان وي تل دې افغان وي   بیرغ زمونږ دې لوړپه جهان وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیووالی ترانه

دیوه وطن اولادیو تیرله سره په هیواد یو
دافغان په نامه یادیو بختوریوچي آزاد یو

دا وطن دی په مونږ ګران
داوطن دی دافغان

په یوه نامه یادیږو په یوه بیرغ ټولیږو
یوله بله نه بیلیږو په یوه وطن ځاریږو

ټول منو دخدای فرمان
داموعهداوپیمان

آزادي زمونږ لیلاده آزادي په مونږ شیدا ده
راسره لویه سودا ده په لوی خدای زمونږ ویساده

ساتوخپل شرف اوشان
دوطن نام ونښان

دمعارف ترانه

دجهل دوره تیره شوه داعصردعرفان دی
بې علمه ژوندون ګران دی

په حق پسې روان یو دعلم پتنګان یو دجهل دښمنان یو

لښکردمعارف یولوړزمونږ نام ونشان دی
بې علمه ژوندون ګران دی

په زده کړه اوښونه دحق کووپالنه دخپل وطن روزنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ ګرانه وطنه داموعهداوپیمان دی
بې علمه ژوندون ګران دی

دعلم په ځانګوکښې دعقل په کوڅوکښې په غیره دپښتوکښې

لوی شوي یومونږ واړه خپل وطن رابانديګران دی
بې علمه ژوندون ګران دی
روان مخ په رڼا یو مین په اعتلا یو دهرمرض دوایو

په لوړدترقی ځو رهنمازمونږ قرآن دی
بې علمه ژوندون ګران دی

دغیرت سندره

مونږ پښتانه یو دغیرت په ځای کښې سرورکوو
هم ما لوزرورکوو

دظالمانو جواب هروخت په خنجرورکوو
ورته خبرورکوو

مخ ګرځول دجنګ میدان نه مونږ ته دین نه وایي
ملی آیین نه وایي

مونږ خپلوتوروته دسروونوجوهرورکوو
اب دخطرورکوو

وطن ساتنه حق پالنه وظیفه ده زمونږ
دافریضه ده زمونږ

دخپلوواکۍ درس خپل اولادته مکرر ورکوو
دغه هنرورکوو

سرورکول دخپل ولس دسرداری دپاره
دآزادی دپاره

دپښتون کاردی ځکه لاس کښې توره سپرورکوو
زره زرور ورکوو

تجاوزنه کووپه نوروباداري نه کوو
ستمګاري نه کوو

دښه سلوک امتحان هرچانه بهترورکوو
په وطن سرورکوو

دآزادی دښمن چې هرڅوک وي ناښاددي وي
خواروبرباد دي وي

مونږ دپنجري اسیرمرغه ته بال وپرورکوو
آزاد وزر ورکوو

(c) ketabton.com: The Digital Library

استعمارچیان

جالونه شته دامونه شته باښې لري تازیان لري
پښتونه ستا نیوولره مارشال ل دپاکستان لري

سیسۍ ولي هوسۍ ولي وړې وړې مرغۍ ولي
ددوی له دامه خلاص نه دي هغه سیندچې مایان لري

دوسپنوپنجرې لري قفس غوندې کوتې لري
له بې ګناه مرغانو نه بېشماره اسیران لري

غرخه ترې تښتېدی نشي مرغه ترې الوتی نشي
هېڅ وارېې خطانه دروميې پخې سترګې ښکاریان لري

که زانې په هواکښې وي که زرکې په خنداکښې وي
هېڅ رحم په چانه کوي سخت زړه لکه سندان لري

څه جا ل لاندې راغلي دي څه لوموکښې نښتي دي
ددوی له لاسه وینوکښې شتکی ډېرمرغان لري

نیول کوي وژل کوي په اورکباب کوي
وریتې مرغۍ په هروخت کښې په سر د دسترخوان لري

په هرپټې کښې وینمه صیاد دام غوړولی دی
په غرونوکښې لیوان لري ښاروکښې قصابان لري

علم او معنا

بې معنۍ کله پټېږي په لباس کښې
عیب یې ښکاري په تن پټ اوکه لغړدی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښایسته لباس په غاړه دبې علمو
که هرڅومره ښکلی ښکاري تش انګړدی

که بې علمه چاپکړی سپینه ترلی
چې دبحث مجلس جوړشي رنګ یې ژیړدی

بې کمال که لري مال هرڅومره ډېر
له احتیاجه نه خلاصیږي بل ته اړدی

که اغوستی یې پوټکی دسموروي
خلق یې پېژني له سترګوچې ګیدړدی

چې عالي فکري اولوړهمت څوک
باور وکړه چې له هرچاځني لوړ دی

که په هرلباس کښې علم ځان ښکاره کا
د تعظیم او احترام دقدر وړدی

بحر ډک له مرغلروچوپ روان وي
دبې آبه خلقو خوی لکه دچړدی

دپلار توره*

په چت کښې وینم زړه توره د پلار
دبابا ګانو اونیکونو یاد ګار

توریالی نشته چې څه کارترې واخلي
توره بې قدره شي چې نه وي تورمار

له تیکی ډېرعمروتلی نه ده
اوس له نظره غورځولی روزګار

آب وتاب نلري جوهرنلري
بې آبه ځکه شوه چې نه ده په کار

یو وخت یې ډېرشان وشوکت درلوده
تېره خنجرونوم یې وذوالفقار

دغسې نه وه چې دااوس یې وینم
په ډېروزړونوکښې یې اېښی و دار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غلـــــــــيم ســــــــــترګه ســــــــــوزيده ورځينـــــــــــې
پـــــه غزاګـــــانو کښــــې يـــــې نـــــه و مـــــدار

اوس دلرګـــــی پـــــه شـــان پـــــه چـــت کښـــې ايښـــی
نـــــه وينـــــې خــــوب کښـــې هغـــــه ليــــل ونهـــــار
هـــــيڅ پـــــه کارنـــــه ده وخــــت يـــــې لاړه تېرشـــــه
خوتـــــه يـــــې بولـــــه تـــــاريخي افتخـــــار
چــــې زمـــــانې نـــــه خـــوک شـــې روســــته پـــاتې
شــــــي تــــــاريخي افتخــــار دغســـــــې خــــــوار

نه ځي

درونـــــدوالی غرونــــه ، پښــــتونواله پښـــتنونه نـــــه ځــــي
تـــوروالی شـــپو نـــه رڼـــايې دلمــــر شـــغلونه نـــه ځـــي
دآزادی پـــــه لارکښـــــې ســــراوما ل کـــــه لاړشـــــي زمــــونږ
مـــــونږ پتنګـــــان يوپتنګـــــا ن بلوډيوونـــــه نـــــه ځـــــي
خـــــو قرنـــــه کيـــــږي تـــــوره لاس کښــــې د افغـــــان وينمــــه
د تـــــورې بريښــــااوس لــــه اشـــعارو د پښـــتو نـــه نـــه ځــــي
دپــــــلار نيکــــه ځنــــګ کښـــې موتــــورې معلقـــې وې تـــــل
دپــــــلار نيکـــه تعلقـــات نســــل نمســــونه نـــه ځــــي
دبابـــــــــا ګـــــــــانو اونيکونــــــــــو دلاس نښــــــــه ده دا
دتـــــورې قـــــدر زمــــــونږ ســــــترګواوليمونه نـــــه ځــــــي
د پخوانيــــــــو خــــــوی عـــــادت مـــــونږ پرينښــــــودلی نشـــــو
د ښـــــکار عــــــادت د بـــــاز بابښـــــو د اولادو نــــه نــــه ځــــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلې لمبې زمونږ په زړوکښې که مړې شويدي اوس

بيابه تازه شي مړه اورونه له سکرونه نه ځي
بيابه اور بل کړو ظالم اودښمن په خونه

دانتقام جذبه زمونږه له سينونه نه ځي

که په برهان اودلايلوفيصله ونشوه
غوڅه اوپرېکړه دچړوتورولـه خولونه نه ځي

ښکاري باز*

بازنيولی په منګولوکښې سيسی وه
خوندوره مزه داره ښه مړی وه
چې يې راوړه خپل خاوندته سلامته
بې څه طمع بې احسانه بې منته
چاويل ورته چې ای بازه نادانه
څه ليدلی تالـه لاسه دانسانه
چې په لاس کښې ورکوې پخپله ځان ته
ورته نيسې دهواپرندګان ته
ولې بل مرغه نيولی له غړی تا
ولې ورکړله انسان ته دامړی تا
تاپخپله ولې نه خوړه هواکښې
پاتې نشوې ولې دې لويه فضاکښې
له پنجو د بنيادمه چې شوې خلاص ته
څنګه راغلې ورته بياپه ډېراخلاص ته
قدرت تاله درکړی لوی وزرونه
ستا پروازلاندې خدای کړی اوچت غرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپې او ورځې دې په ښکارښې تېرولی
پخپل واک آزاد ژوندون شپې ته کولی
څه احتیاج لري انسان ته په نړۍ کښې
څه فایده لیدلې تا په غلامۍ کښې
چې له دې هسکې فضا را ښکته کېږې
دانسان حضورته خپله راتیتیږې
پټې سترګې تارپه غاړه زندګي کړې
بل دپاره ښکارکوې خوشې خواري کړې
په کوم تاربانديې تړلی ته انسان یې
چې تابع ده دحکم اوفرمان یې
بازویل چې انس الفت دانسانانو
رابېل کړی یم له ډلې دمرغانو
اوس له دوی نه خپل زړه نشمه شکولی
داطلسم هیڅ وخت نشم ماتولی
په ځنګلو او غرو دپاسه پروازونه
ماپرې ایښی ده دپاره داسیلونه
زما فخردانسان په لاس ختل دی
خوښ زما دانسان کورکښې اوسېدل دی
زه خادم کړمه الفت دانسانانو
مقرر کړم دوی قصاب دهمنوعانو
یوزه نه ډېرحیوانات ددوی تابع دي
په الفت ددوی قانع دوی ته راجع دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

فیل په دومره لوی وجود دوی منقاد دی
انس الفت یو لوی سبب دانقیاد دی

اس دده په سورلی ګوره چې مستي کړي
اوښ دده په مخ کښې تیټ شي اوپستي کړي

په الفت سره تابع وحشي حیوان شي
ښه ملګری یوانسان دبل انسان شي

زخمي زړه[1] *****

زړه یې مه بوله تورکاني دصحرادی
په لیدودزخمي زړه چې زخمي نشي

ولې وینې درنه څاڅي
ای زما زخمي زړګیه!
مرور له ټول جهانه
ګله مې له خپل پردیه
بیا کوم غم درته پیښ شوی
دفلک له بې مهریه
له یارانو نه جدایي
که دښکلو له ټولګیه

چې بلبل غوندې کړیږې دسروګلو په چمن کښې
خو شحالیږې نه هېڅکله ددنیا په باغ وبڼ کښې

څه ارمان دافسوس لرې ته
ولې شپه او ورځ ځوریږي
راته وواېه څه غواړې
په څه باندې خوشحالیږي
په کوم ښکلي مخ مین یې
که دچاپه غم کړیږي
له اسمانه دې زړه شین دی
که انسان ځنې وېریږي

چې نه خوب نه دې خنداشته په نفرت ګورې انسان ته
مرورې له هرچانه په حیرت ګورې اسمان ته

۱: داشعر ددوهم عمومي جنګ داغیزې دردناك محصول دی چې په ۱۳۲۱ کښې په کابل مجله کښې خپورشو اوبیا دهغه وخت دډیلي دنن پرون مجله کښې نشرشوددې شعرینمه وروستی برخه په غوره اشعار نومی کتاب کښې راغلی ده او دلته په مکمل صورت واخیستل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له پیمخونازولو   التفات اووفاغوارې
که دنازنعمت خاوندنه   مروت اوسخاغوارې
یاپیاله له میودکه   له پیمخې اشناغوارې
یاسازونه سرو دونه   یادمینې دنیا غوارې

دسکوت طلسم مات کړه راته ووایه احوال خپل
له هېچانه مه ویرېږه کړه ښکاره ارزوامال خپل

ددردمنو په حال ژاړې   که په کونه دویتمانو
شپه او ورځ دې په غوروکښې   وي ژړاد مظلومانو
که داهومره ناقرارکړې   په فریادبې نوایانو
هرطرف ناري سورې   دغمجنورنځورانو

بې له غمه نورڅه نشته دشپوورځوپه لمن کښې
خوشحالي هرکوره نشته په هېڅ کوراوهېڅ وطن کښې

ژاړه ژاړه څودې توان دی   وخت دغم او دژړادی
یودبل غوښوته وری   که آشناکه نا آشنا دی
انسان کله خبردارنن   په روا اوناروا دی
دوست دښمن نه معلومیږي   ورورد ورورپه مرګ رضادی

محبت له زړونوتللی رحم نشته په جهان کښې
عاطفه اوپېرزوینه نه ده پاتې په انسان کښې

توره شپه توره بلاده   که لوګی دغم داوردی
چې بل شوی په جهان کښې   ددنیا پرې سوی کوردی
یاخوتور رنګ دګناه دی   مخ دځمکې پرې ټک توردی
یادغم توره کیږدی ده   یاجهان تورلکه سکوردی

دجګړواورونه بل دي پکښې سوزي عالمونه
رسیدلی ترآسمانه دهمدغه اور دودونه

محاذونه دجنګ جوړشوه   په هرلوری هره خواکښې
فولادي اسمان جوړکړی   طیارو پاس په هواکښې
دګولیو بارانونه   ځکه اوري په دنیاکښې
بې له سروینو څه نشته   دشپوورځو په میناکښې
دسروینوعکس پریووت داسمان په کناروکښې
فسادونه شوه برسېره بحرو برغرو او رغوکښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا نه ده سره لمبه ده ‏ پکښې سوزي عالمونه
په هرلوري هره خواکښې ‏ لګېدلي دي او رونه
دآسمان لمنې سرې دي ‏ ډک له اوره دي سیندونه
راشئ وګورئ عالمه! ‏ په دیناکښې دوزخونه

له دې پورته شنه آسمانه سره اورونه راورېږي
ستوري نه دي سورانګاردي چې اسمان کښې لیدل کیږي

دادنیا په حقیقت کښې ‏ ژوونکې افسانه ده
که پخواشرابخانه وه ‏ نن دوینو پیمانه ده
سورګلزاریې ډک له اوره ‏ دبلبلواشیانه ده
په سینګاریې مه غولیږه ‏ یاقفس یازولانه ده

پتنګانوته له باغه بلبلان وایي نغموکښې
مونږ په سره انګارکښې سوزوتاسې سوزئ په لمبوکښې

پتنګان په شمع سوزي ‏ بلبلان باغ کښې کړیږي
له آسمانه تندر اوري ‏ لوی قصرونه رانړېږي
له دریاب دزمانې نه ‏ بوی دوینو پورته کیږي
دمرګې دوری سترګې ‏ په هېڅ شانې نه مړیږي

نن له مړوځنې ډک شوه دجهان لوی دریابونه
دانسان دمرګ دپاره اجل ایښی دي داموته

ددنیا مزاج بدل شو ‏ رحم نشته هېڅ په زړوکښې
یاخوزړونه ببخي نشته ‏ ددي خلقوپه سینوکښې
دمرګې زهر خواره شوه ‏ دهوا خپوړموکښې
پخواني تاثیراوس نشته ‏ نه په خاوره نه اوبوکښې

دشبنم په ځای په ګلوله هوا اوري بمونه
دخپل زړه په وینورنګ شوه ښایسته ښکلي مخونه

ددي عصرانسانان اوس ‏ لیوني لکه لیوان شول
یودبل وینوکښې لامبي ‏ میخواران اوس خونخواران شول
دریابونوکښې پیدا نن ‏ دفولادونهنګان شول
دخوري مړې دپاره ‏ پخلا سپي اوفقیران شول

دیوسف په وینو باندي دلیوه منګولي سرې دي
تمدن په لاس ورکړی فولادي تېرې چړې دي

دجګړواوجنګ میدان کښې ‏ دي دتندرآوازونه
رڼا ورځ یې توره شپه ده ‏ لیده نشي آسمانونه
دفولادو رسالې دي ‏ که دسره اورسېلابونه
ځمکه ریږدي له هیبته ‏ چې پرې ګرځي لوی ټانکونه

نن دځمکې په مخ باندې بل آدم بله حوا ده
دخولوپه ځای دوینو تویول یې مشغولاده

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې پردې اوبې سیرته   عالمونه دجهان شوه
ځوک له لورې هلاکېږي   ځینې کوندې یتیمان شوه
هیوادونه نیول کېږي   ولسونه اسیران شوه
ځینې پریوتل له تخته   ځینې ځینې تاجدارا ن شوه

جوړقیامت دی په دنیاکښې خوحساب اوکتاب نشته
بې له غوښودانسان په دې اور بل کباب نشته

هرطرف ته چې نظرکړې   دنفاق اورپکښې بل دی
پلارپه ځوی دی بدګمانه   وروردبل وروروما ل ته غل دی
دوه خواره یاران چې ګوري   یوه بل ته ایښی چل دی
دحسداور په هرزړه کښې   ته به وایې چې منقل دی

دامتل مې اورېدلی چې خرپلارکړه خپله چارکړه
ددې وخت داپلارګلوی ده فکروکړه ځان هوښیارکړه

هرسړی مطلب اشناشو   دا دنن ورځې عادت دی
نه ولاړځوک پخپل عهد   نه خجل په خیانت دی
ځوېې لاس برنه وي دوست وي   چې لاس بر شي بل حالت دی
ځوک په دروغونه شرمېږي   دا عجیب خوی و خصلت دی

دمطلب دپاره کاندې سل وعدې سل قسمونه
مالیدلی دی په سترګودغه هسې شان عهدونه

بې له زوره په دنیاکښې   بل قانون کله چلېږي
نقشه هره ورځ دځمکې   په قوت او زوربدلیږي
چې قوي اوزوروردي   پخپل حدکله درېږي
یووطن په زوراوجبر   بل وطن سره ګډېږي

ضعیفان شوه پښولاندې زورورځکه اوچت شوه
واړه لوی شوه لوی واړه شوه تېول حیوان ددې حکمت شوه

ښه خبرشه زما وروره   ددې عصرله احواله
بې له زوره په دنیاکښې   زندګي شوله محاله
ضعیفان خلاصېدای نشي   دفریب مکرله جاله
بې له توري خلاصی نشته   ظالمانوله جنجاله

باشرفه ژو ندون کاندې چې له مرګه نه ویرېږي
ما ل وسرېې په امان وي چې له خپل سره تیرېږي

که آزاد ژوندون دی خوښ وي   تینګ په ننګ ناموس اودین شه
اوراوبوته غورځوه ځان   فولادې اوآهنین شه
ښې تېرې پنجې پیداکړه   لکه بازاویاشاهین شه
نه وایمه چې بلبل شه   یاتوتي غوندې رنګین شه

ځیرېښتون شه دامتل دی ځنګه غرهسې کربوري
کړه سرې اوتودې تېرې داتعلیم کړي ژمي اوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتونواله نام ونګ دی ننګیالی اصیل پښتون دی
ځان وژل دننګ دپاره دپښتون سړی ژوندون دی
سربازي زمونږ هنر دی توریالی موافلاطون دی
فیصله دتېغ په ژبه دپښتورسم وقانون دی

چې په توره مري شهیدی هغه نه بې پردې کېږي
چې بې تېغه وي مړشوی په تخته باندې لوخېږي

توره حق اوحقیقت دی شریعت پرې رڼا کېږي
توري شپې دولسونو بې له دې نه سباکېږي
همدغه شرف یې بس دی چې په توره غزاکېږي
دظالم اوخدای ناترسه ورنه خوف اوحیاکېږي

توریالیو په حضورکښې سرتیټ کړی افلاطون دی
دتېري توري په خوله کښې دیوه ملت ژوندون دی

تمام عمر تېره توره په دیناکښې حکومت کړي
په هغودې تل رحمت وي چې قایم پرې عدالت کړي
یاویستلی توره لاس کښې حفاظت دملک ملت کړي
دمظلوم انتقام اخلي په ظالم قهرومنت کړي

توره ښه ده ډېره ښه ده چې په لاس کښې دانسان وي
هسې نه چې په منګول کښې دلېوه یادشیطان وي

ظالمان په تېره توره په ناحقه خونریزي کړي
چې بې دین په هاتي سورشي دکعبې بې حرمتي کړي
دمومن په لاس کښې توره داسلام نګهباني کړي
حق پرست چې قوت مومي دخوارانو دلداري کړي

بل دتوري اهل نه دی داوسله دمسلمان ده
وسیله دحق پاللواودنشردقران ده

په قوت دتېري توري له کعبې بوتان وتلي
بت شکن مسلمانان هم سومنات ته رسېدلي
حق پالونکوتوریالیو خلق حق ته رابللي
دلوی خدای واړه احکام یې په دنیا باندې منلي

عبادت په توره خدای ته زیات له هرراز عبادت دی
دخپل سرورکول وروره خدای دپاره لوی طاعت دی

ترقي اواعتلاخوک که دقام اوملت غواړي
په وطن اوپه ولس کښې که ښه نوم اوعزت غواړي
یاددین اودنیا ګټه یاله خدایه جنت غواړي
ټول په توره ګټل کېږي خوټینګ عزم وهمت غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که جنت (۱) دچاپه کاروي توري لاندې يې مکان دی
آب دتورې بل شی نه دی همدغه آب حیوان دی

په دنیاکښې چې تېرشوي   تردې وخته فاتحان دي
سکندرکه ناپلیون دی   که مغل اوکه غوریان دي
شاه محمود که احمدشاه دی   غزنویان اوکه سوریان دي
له مشرقه ترمغربه   چې هرڅه جهانګیران دي

ټول د تورې په رڼا کښې خپل مقصد ته رسیدلي
ډیر تختونه ډیر تاجونه تورې یو بل ته بښلي

ته ویده وې په ځانګوکښې   هیڅ خبرنه وې له ځانه
نه له جنګ جګړوخبروې   نه له شرودجهانه
دوست دښمن خپل اوپردي ټول   ستانظرکښې و یکسانه
ستاپه سرباندې دپاسه   مورکړه توره آویزانه

په هغه وخت کښې یې ته لاتېره تېغ لاندې ساتلې
فکروکړه څه دپاره خپلې مورداسې روزلې

که په وهیږې زما وروره!   دهمدې ورځې دپاره
پښتنه موردځوی سرته   ږدي تل توره جوهرداره
توره ستامال دی پښتونه   درته پاتې له خپل پلاره
پښتانه ځوانان خوندداخلي   دتېروتورولوواره

بې دتورې له سپین مخه په بل مخ چې مین نشې
ستا به فرق له خاروی څه وي که قربان په وطن نشې

دوطن په نام وننګ تل   سرورکړی هرپښتون دی
له ښاغلوپښتنونه   مونږ ته پاتې داقانون دی
چې دننګ ناموس دپاره   ځان وژلوکښې ژوندون دی
دخوشحال په ترانوکښې   مالیدلی دامضمون دی

„مړنې دي چې یادیږي په سندرواوپه ویر“
دهرنشې ورکولی دتېرې تورې تاثیر

لکه غرپه هسکه غاړه   له آسمان لاندې اوسیږه
که رلی اوتندراوري   له خپل ځایه مه ښوریږه
بې له خدایه بل له هیچا   اوله هیڅ شي مه ویریږه
په سخت زړه ددښمن مخ ته   ځای په ځای ټینګ ودریږه

(۱)الجنة تحت ظلال السيوف

(c) ketabton.com: The Digital Library

فولادي زړکی اوتوره ده په کارد ژوند دپاره
پښتانه ځوانان خونداخلي دتېروتورولـه واره

واوره! واوره !ا ی پښتونه   دپښتون شاعر شعرونه
داچې اوري ځه لـه مانه   دي دسوی زړه آهونه
نورځه نشته په دي زړه کښې   واړه دي داستاغمونه
دازخمي زړه ستاله غمه   راشه وګوره پښتونه

دپښتون بېرغ اوچت کړه ترلمنودآسمانه
خوشحا ل خان ختک خوشحا ل کړه پخپل قبرکښې لـه ځانه

پښتونواله کـه پښتوده   کـه اسلام اودينداري ده
تقاضادزماني ده   اوکـه پوهـه هوښياري ده
دپښتون عالي فطرت دی   کـه غيرت ايمانداري ده
ددې تولواي پښتونه   تانه دا اميدواري ده

چې تـه بياکړې غېره وازه استقبا ل دتېرشوکت تـه
ځوقدمه وړاندې واخلـې خپل راتلونکي سعادت تـه

ځـه بـه ښه وي لويه خدايه   کـه تېرشوی دوران راشي
دپښتون باباپه لاس کښې   درست پښتون اوافغان راشي
بياهماغه شپې او ورځې   دپښتون په جهان راشي
پـه هماغه زړومېنو   بيازمونږه کاروان راشي

دادعاپه ځوځوواورودخپل زړه پـه کوه طورکښې
ماپه نيموشپوکښې کړی دپاک خدای پـه لوړحضورکښې

پـه هرزړه کښې بېل بېل قسم   اميدونه اواسرې دي
ځوک دښکلوښومخونو   اميدواردننداړې دي
دچاما ل اودولت خوښ دی   پـه دنياېپ سترګې سرې دي
چادبل مقصددپاره   سنجولی ځه چاړې دي

لـه هغوزړونوځاريره چې پکښې لوړه آرزووي
ځه چې ښه ورتـه ښکاريږي پخپل قام دده پيرزووي

ښه خبرپه دغه رازشه   ی زما دسترګوتوره
چې يوازې په دنياکښې   ژوندون نـه کيږي هرګوره
هرپيغام چې يوغوړاوري   بل تـه هم رسيږي وروره
ديوازې ځان سوداته   وباسه دزړه لـه کوره

تـه يې ناست هغې بېړی کښې چې پکښې افغان پښتون دی
ستاسو هرځه سره کېدي کـه مرګ ی اوکـه ژوندون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته اونورپښتانه واړه | په یوه ژبه کړیږئ
په یوه نامه هرکله | اوپه هرځای کښې یادیږئ
دیوه پښتون په ښه نوم | سرترسره ټول نازیږئ
ددښمن اودوست نظرکښې | لکه یووجودښکاریږئ

چې پردولره یوښکارئ همدغه مودی یووالی
نوک اوری کله بېلیږي نشته تاسوکښې بېلوالی

غم مویوښادي یوه ده | په رګوکښې یوه وینه
زه اوته دیومخ سترګي | خلق موبولی ښی اوکینه
دواړه یوشاني غریږو | مرودیووجود په مرینه
اختلاف دنظرنشته | چې موجب دبېلتون شینه

سپین اوتوردیوي سترګي کله یوله بل بېلیږي
په بېل رنګ کله دوه ورونه یوله بله پردي کیږي

راشئ ای پښتنوورونو | یوله بله به ځاریږو
دپښتون دژوند دپاره | به هریوله سرتیریږو
خوشحالي به مویوه وي | په یوه غم به کړیږو
په نامه دپښتنوالي | به مونږ واړه قربانیږو

یوه ورځ به داسې راشي چې پښتون واړه راټول شي
لر اوبرپښتانه واړه بېرته یوکوراوکهول شي

دازخمي زړګی به روغ شي | دغلیم زړه به زخمي شي
دا ارمان به له زړه ووزي | له غمونه به خالي شي
د الفت خواړه اشعاربه | پښتنوپه خوله جاري شي
پښتني دنیابه جوړه | کورپه کوربه خوشحالي شي

څوک چې زړه لري هرګوره پکښې هیله اواسره ده
دا آرزوله ډېره وخته تردې وخته راسره ده

دشاعرنظر**

زه یې پېژنم شاعر دی بل څوک نه دی

چې دالوی جهان وړوکی ورته ښکاري

د وریښمواو زربفتو ښایسته ټوکی

دنادان په تن زړوکی ورته ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

طوفــــــاني دریـــــاب ګڼـــــي دمظلـــــــوم اوښـــــکې

ددنیـــــــا بحرډنـــــــــډوکی ورتــــــــه ښـــــــکاري

چـــې خپـــل نفـــس نشـــي وژلـــی کـــه ســـل وژنـــي

نـــــا توانـــــه وېرنـــــــدونکي ورتـــــه ښـــــکاري

ددنیــــــــــا فـــــــــاني عیشـــــــــونه نعمتونــــــــــه

دســـــپي مخکښــــــي پــــروت هـــــډوکی ورتـــــه ښـــــکاري

څه ګورم***

ګــــورم جهـــان کښـــي څـــوک کعبـــه ځینـــي بوتـــان جـــوړوي

غلطـــه پوهـــه لـــــه ســـړی ځنـــي شـــیطان جــــوړوي

دســـړوکاردی چـــې دخپـــل وطـــن کارونـــه کـــړي جـــور

جونـــه اوپېغلـــــي ســـــینګارونه کـــوي ځـــان جـــــوړوي

تهـــذیب ضـــروردی نظافـــت اوښـــه لبـــاس دی پـــه کـــار

فېشـــن چـــې زیـــات شـــي لـــه څلموبـــازینګران جـــوړوي

دودانــــــــی امیدلــــــــه هرچانـــــــه کېـــــــدلی نشـــــــي

لـــــه خاوروګټوښـــــه کورونـــــه معمـــــاران جـــــوړوي

چـــې انســـاني رڼـــا پیداشـــي پـــه مغزوکښـــې دڅـــا

هغـــه کوښـــښ کـــړي پـــه عـــالم کښـــي انســـانان جـــوړوي

ډېرتفـــــاوت شـــــته پـــــه انســـــان کښـــــې دمعناپـــــه لحـــــاظ

واړه مشـــــغول دي ځینـــــي ځـــــان ځینـــــي جهـــــان جــــوړوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غریب ماشوم***

دغریب کاله ماشوم دی هرهلک یوځل وهلی

نازيي هېڅ نه دی لیدلی په ژړاکورته راغلی

چا اخیستی غېږکښې نه دی له سپېروخاورونه کله

کوروکلي کښې بې قدره خوار وزاردی اوسېدلی

ګلالی ځیرک هلک دی کړي خوړي خوري خبري

خودخان ملک ځوی نه دی چې په خلکووي منلی

بې له خپل پلاره بل هېڅوک ورته نه ګوري په مینه

دغریب سړی اولاددی چالانه دی پېژندلی

التفات ورته هېڅ نشته ددې ځای لکه چې نه وي

لاره نلري مجلس ته لري ناست دی هلته غلی

په مکتب کښې لیده نشي مدرسې ته یې پرېږدي نه

لاتراوسه معلم ته یاملاته نه دی تللی

رئیسانو حاکمانو ورته هېڅ نه دی کتلی

دلویانو مجلسوته کله هېڅ نه دی ورغلی

په زړه خواره جامه کښې دلته هلته غلی ګرځي

کبرجن هواته ګوري چې یې هېڅ نه دی لیدلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوشاعرورته په مینه محبت هرکله ګوري
دبل چاپرې نظرنشته ورته نه ګوري ښاغلي
زه یې نوم درته اوس ښیم ته ښه فکرپکښې وکړه
دلته فکرهمدغسې له نظره دی لوېدلی

خوارحسن***

په زړوجاموکښې ماولیده حوره
دبدرنګې مېرمن لاس لاندې مزدوره
په ښایست کښې لکه میاشت وه نوراني
په ښه خوی کښې پرښته وه آسماني
په نسب وه له هرچانه معتبره
په حسب باندې مېرمنونه بهتره
نه په وهیرم تقاضاوه دآسمان دا
اوکه خوی یاطبیعت ودانسان دا
چې داهسې شان بشره ښایسته له لمره
غورځولی زماني وه له نظره
دیوسف دغلامۍ یوښه نظیرو
په رښتیاچې دهمدغه خوب تعبیرو
راته ویلې یې دحال په ژبه باندې
غریبي په سړی هسې چارې کاندې
قیمت نلري ښایست دمزدورانو
نه ښه خوی لره څوک ګوري دخوارانو
خدای راکړی ښه صورت ښکلی سیرت دی

خودخوارحسن لره قدرلږ قیمت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زړوجاموکښې ثوک نه لیدل کیږي
حقیقت زاړه لباس کښې رټل کیږي

ډیرزماپه خیرښایسته ښکلي ښاغلي
مدام وینځي دپردوکالي ناولي

بل شی نه دی عاجزي اوغریبي ده
چې په بد نظرکتلی هرسړي ده

هنرونه پټوي دانسانانو
خاوري منښي په مخ باندې دخوارانو

ښه اشخاص زاړه لباس کښې وي بې قدره
بدسړی په ښه لباس شي عالیقدره

ډیرښه خلق په دنیاکښې خواروزارشته
بداپانوکښې ډیرخلق بدکردارشته

پام کوه ! په سپین سپېڅلومه غولیږه
بې پرواله خاکسارانو مه تیریږه

په جنډوکښې ښه ښه خلق مالیدلي
دخوارانو په جاموکښې وي ښاغلي

چینجی اوسي دوریښمو په قباکښې
پټ مخ ګرځي ریاکار سپینه رداکښې

دیوسف ځیروجاموکښې څه ګناه ده
ښه لباس کښې چې ګناه کړي زلیخاده

راځئ! ځیرې کړو دابښې جامې رنګینې
پکښې وګوروځیرې ډیرې ننګینې

همدردي

ژاړي په غمونوکښې خواخوږی له هرچاسره
سل پتنګان سوزي دیوي شمع ژړا سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډک زړګی له اوښکو کړځي وریځي په آسمان کښي بیا
څه ژړاملګري ده دژوندیوې بریښناسره

ټول باغ ژړیدلی ځکه اوښکي دي دګل په مخ
ډېرلکه لا له داغلی زړونه شته صحراسره

نه ښايي انسان ته چي دبل په غم غمجن نشي
لویه بدبختي ده که څوک نه ژاړي له چاسره

داسي بې غمي دي خدای په هیڅ کورکښي پیدانکړي
یوکورکښي چي ویروي اوبل خاندي له لیلاسره

حسن اونظر*

دړانده بډای په کورکښي ښایسته ښکلی لیلاوه
دنظرخاوند څوک نه و، بېهوده یي تجلا وه
ډېروه بلاه وه دحسن مګرعشق ورسره نه و
بې پتنګه سوزېدله شمع ځکه په ژړاوه
دسپين مخ اودسروشونډوتوروزلفوتوروسترګو
څه قیمت اوقدرنه و، زړه کښي مینه ددنیاوه
دښایست نوی بهارو، دګلزارجوش اوځواني وه
بینایې د ذوق هیڅ نه وه په بل ډول مشغولاوه
دګل لورته کتل نه و، بهارخوشي تېرېدلو
دمیووانتظار ډېرو دماديګټې سوداوه
دښکلا مېرمن خپه وه، دجما ل څه قدرنه و
بصیرت ته وه محتاجه په نظرپسي شیداوه
ما ل دولت له حده تېرو،واک یي خپل وهرڅه ډېرو
مګردادتش کتلو اوشعورپه تمناوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

علم وفن هنراوشعربینا ذوق اوشعورغواړي
که په نیمه څوک پوهیږي دلیلی دغه معناوه
دمعناروح تل خپه وي دړندوناپوهوکورکښې
عرفاني نهضت مه غواړه! جامعه که نابیناوه

بډای*

یویې لوی بولي هغه بل ورته وړوکی وایي

خېټه یې لویه اوککره یې وړه ده ډېره

غله یې ډېره مال یې ډېردی هرڅه ډېرورکړه

مزدوران وږي دي یوه بي مړه ده ډېره

کوټه توده ده تشناب توددی تنورتودوي مدام

هرڅه تاوده دي دګدابرخه سړه ده ډېره

دده له کوره هغه وخت خیروخیرات راوزي

چې تناره کښې خښېدلی تري پېړه ده ډېره

کوریې دی نوی کالي نوي دي موټرنوی دی

فکریې زوړدی خیال یې زوړ ارزو زړه ده ډېره

په یوه سوی مړی خدای نه جنتونه غواړي
له ده سره د آخرت سوداوړه ده ډېره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشوم*

چې نوی ګل دپسرلی ددې دنیا ومه زه
چې پاک له هرراز خیانت اوله ګناه ومه زه
زړه ته نزدې دخپلې مورغیږکښې مې ځای درلوده

دسترګوتور دزړګی سردخپل بابا ومه زه
جاروقربان به مې سل ځله په یوآن اورېده
لایق دمینې هغه وخت کښې دهرچاومه زه
دپېغلوجونولونګین سره مې لوبې کړلې
لاس به مې اچاوه ګرېوان ته بې پرواومه زه
خپل اوپردی به په نظر دمحبت لیدلم
په حقیقت کښې دتمام کلی لیلاومه زه
په ډېروسترګوکښې مې مینه دخپل ځان لیدله
په زړه کښې ګران دډېروخلقوپه رښتیاومه زه
رموزدمینې راته مورپه یونظروښوده
له ګرېدلومخکښې پوه په دې معناومه زه
چابه چې ډېرپخپلې غېږکښې اخیستم په مینه
په تش لیدو به یې خوشحال اوپه خنداومه زه
که لږ نظرزما دهغه وخت ژوندون ته وکړې
دمورپه غېږکښې محبت سره اشناومه زه
که هرڅه هېرکړم عشق اومینه هېرولی نشم
سترګولیدلی محبت له زړه ویستلی نشم

غزل*

چاچې اینښې داشین خال ستاپه جبین دی

زما زړه هم دهغه له لاسه شین دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا امېل کښې يې سل زړونه دي پيلى

چاجوړکړی ستا دغاړې لونګين دی
جوره شوی يې دلمرله پلوشونه
ستادعشق پرحرارت مې دايقين دی
سورسالودې سره لمبه ده نه پوهيږم

که زما دزړه په سروينو رنګين دی
دجمال پرښتې ته چې جوړولې
ورلېږلی چاسلام چا آفرين دی
معجزه ته دقدرت اودخلقت يې
په رښتيا چې خدای احسن الخالقين دی
خدای دې ساته په امان له بدوسترګو
دادعا دپرښتوزمونږ آمين دی

دنازميرمني ***

ورورديې خواري اومزدوري کوي له پلاره سره

تاپه مستی کښې امېل وشکاوه له ياره سره

موردي مېچنې ګرزوي خوردې منګي ډکوي

ته سورپېزوان غوارې دسروزروله هاره سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده غریبــــي خــــواره خــــواري کورکښــــې څـــه نـــه دي پـــاتې

مـــه کـــوه لـــوبې لـــه درهـــم اولـــه دینـــاره ســـره

دلتـــــه دښـــــځو پـــــه ســـــرخاورې دي دنـــــازمېرمنې

تایارانـــــــه ده اچـــــــولی دنیـــــــا داره ســـــــره

خبـــره نـــه یـــې ســـتاپه خویندومیندوخـــه تېرېـــږي

ستاســـــروکاردی تمـــــام عمرلـــــه ســـــینګاره ســـــره

زمـــونږ لـــه حالـــه ځـــان خبرکـــړه پـــه مـــونږ زړه وســـیزه

دتـــن جـــامې ســـوزي زمـــونږ ســـتاله ســـیګاره ســـره

عـــیش وعشـــرت دومـــره ډېرپریـــږده دوطـــن مېرمنـــې

مینـــه پیـــداکړه دخپـــل کورلـــه کســـب وکـــاره ســـره

یـــوزړه پـــه لاس کښـــې ونیســـه نورزړونـــه مـــه ځـــوروه

مناســـب نـــه دی داخویونـــه لـــه دلـــداره ســـره

پـــه ســـراوما ل چـــې دوطـــن خـــدمت تـــه نـــه وي تیـــار

مـــه ګـــوره هـــیڅ دهغوخلقـــو لـــه ریبـــاره ســـره

ورســـره مـــه خانـــده!چـــې خانـــدي پـــه خوارانوبانـــدې

دنازخنـــداکړه دوطـــن لـــه خـــدمتګاره ســـره

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ليلى پسې ځم*

مکړه په ماهسې ګمان چې په دنيا پسې ځم

له خانقانه رابهرشوم په ليلاپسې ځم
چې د آشناقدرکوي هغه جانان لټوم
نه يم هغه چې به هرځاى ته په هرچاپسې ځم
لوى اوواړه نه پيژنم يم دماشوم په مثال
څوک چې کړي مينه راسره هغه لالا پسې ځم
سرته دبام يمه روان دلوېدوډارنه لرم
نه راستنيږم دسپوږمۍ سپينې رڼا پسې ځم
زړه مې هلک دى دپردۍ باغچې ګلونه غواړي
ددنيا غل مې مه ګڼه دګلوغلاپسې ځم
چرګوړى نه يم چې دانه پسې له کوره اوزم
لکه بلبل دګل په لورى په بوراپسې ځم
له فرعونانوځنې تښتم دمولاپه طرف
دغرونوسرته دحق نوراوتجلاپسې ځم

څومره به ښه وى

چې په سپين مخ دې زلفې خورې وي
سترګې دې تورې شوندې دې سرې وي
زه يم اوته يې نازونخرې وي
څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې زه حیا کړم او ته شوخي کړې
زه جرئت نکړم خوته مستي کړې
شې مهربانه اودلداري کړې
خومره به ښه وي، خومره به ښه وي
چې مې حیاشي لږ غوندې لرې
زه درنږدې شم ته وایې لرې
درته شروع کړم دعشق سندرې
خومره به ښه وي، خومره به ښه وي
چې ستا په غاړه وي امېلونه
زه دې وربل کښې ږدمه ګلونه
ته راته وایې دزړه حالونه
خومره به ښه وي، خومره به ښه وي
چې درته وایم په مایې ګرانه
له ټول عالمه له درست جهانه
ته وایې نه یم دومره ارزانه
خومره به ښه وي، خومره به ښه وي
چې شم ببخوده اوهرڅه وایم
ډېره دې زیاته له حده ستایم
ته راته وایې چې زه خوستا یم
خومره به ښه وي، خومره به ښه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه يم*

زه بل څوک نه يمه اولاددغريبانويمه

سکنى وروردعاجزانو دخوارانو يمه

يمه له خاورونه پيداخورمه له خاوروپيدا

دلاس نيالګۍ ددې غريبودهقانانويمه

ماته آغاماته بادارماته صاحب مه وايه

ډېرويرېدلى له نامه دصاحبانويمه

چې ورته بل نيسي اوبه نوريې بې آبه غواړم

وينوته تږى زه دداسې بادارانويمه

دبل زحمت کښې چې خپل ځانته راحتونه غواړي

دسردښمن ددې بې رحمه ظالمانويمه

زما په زړه کښې دبل چامحبت مه لټوئ

زه دخوارانو دډېوولو پتنګانويمه

چې شپه او ورځ په خوارغريب خپل خدمتونه کوي
ددوى خادم نه يم خادم دخادمانويمه

زما ګناه***

نه مې دچاما ل خوړلى نه مې څوک وژلي دي

نه مې چاته ورک شه ياګم شو! کله ويلي دي

نوره ګناه نلرم په دې ګناه مې مه نيسه

زړه کښې مې چې پټ ظالم ته بدغوندې کتلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت داعتراف دی ګناه خپله درته وایمه

نه یمه منکرپه مظلومانومې ژړلي دي

داګناه دسترګوکه دزړه ده نه پوهېږمه

بدمې چې لیدلی خدایږوبدمې هم ګڼلي دي

نه ومه خبرپرده مې لبړ غوندې چې جګه کړه

نه دي دویلوهغه څه چې مالیدلي دي

زه یې په لیدلواو ویلوګناهګارشومه

نوریې په کولواوعمل باندې ښاغلي دي

نه یمه خاین په خیانت دنوروپوه یمه

پوهه که ګناه وي خلق ټول اوس پوهېدلي دي

داچې دېرکاره درته ولاړدي ټیټ سرونه هم

ستا مخکښې چې سم نشوه سم کله چلېدلي دي

هېڅ امیدترې مکړه که څوک ځان دتاغلام ګڼې

ماغلامانه ذهنیتونه پېژندلي دي

لوړمقام ته رسي چې بوټونه پاکوي دبل

ډیرپه دغه شغل ریاست ته رسېدلي دي

زما خوب*****

وربل یې ماپه خوب کښې پرېشان لیدلی دی

ستابخت خومې رقیبه دغه شان لیدلی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګلوهارپه غاړه محبوباشوه راحضوره
بلبله دا وطن مې ګلستان ليدلی دی
کارغان به پکښې نه وي بلبلان به پکښې وي
باغونه به سمسوروي ماباغبان ليدلی دی
داتوره شپه به خدای کاندی په مونږ باندې سبا
سپين مخ مې چې سباغوندې روښان ليدلی دی
تعبيرې کړی ما، په ظالمانوبه چپه شي
چپه کاکل مې خوب کښې دجانان ليدلی دی
مهاربه دې په پوزه شي دسروزروخاونده
په سروشوندوډپاسه مې پيزوان ليدلی دی
زه پټې سترګې نه يمه په هرڅه اوس پوهيږم
په خلاصوسترګوباندې ماجهان ليدلی دی
عمل چې وي ازاد اوانتقادپکښې بندې وي
ماهلته دظلمونوسخت طوفان ليدلی دی
له دامه که دې خلاص کړم په قفس کښې دې ايسارکړم
صياده! ماخوخورنګه زندان ليدلی دی
که هريورانه وژني خيال اوفکرمې مه وژنه
په دې کښې مې وطن ته لوی تاوان ليدلی دی

انسان*

زه جسم نه يمه ماروح ددې جهان ولکېه
تيټ مې مه بوله بام دخونې مې آسمان وګڼه
دخاوروګټوپه تخت ناست يم په هواکښې ګرځم
ټول حيوانات مې دي تابع ماسليمان وګڼه
تياره کښې نه يم په آسمان کښې مې ډيوه بليږي
دآسمان واړه ملايک مې شاګردان وګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

داتېول نقشونه دجهان اومختلف رنګونه
زما په ذوق او ارادې پسې روان وګڼه
په کايناتوباندې زه هرقسم لوبې کوم
بحروفضامې دیوې منډې میدان وګڼه
شکایت نکړم له آسمانه څه ګیله نلرم
زما له لاسه دفلک څیرې ګرېوان وګڼه
سره له دومره اقتداره چې قدرت راکړی
په نری تارکښې مې دزلفوآوېزان وګڼه
دښکلومینه مې په عقل وفکرلوبې کوي
چې ستا وربل شي پریشان ماپریشان وګڼه
دعشق پنجونه نه خلاصېږم دلښکروپه زور
دایازمینه کښې اسیرشهنشاهان وګڼه
دلیلی یواشارات بس دی دعاقل دپاره
دعشق سوداکښې لیوني دېرهوښیاران وګڼه
دعشق اومینې په حرم کښې زه لوی شوی یمه
څوک چې بې مینې ژوندکوي هغه حیوان وګڼه
چې دجمال دېوه شوه بله پتنګان شوه پیدا
لومړی پتنګ ددغې شمع ته انسان وګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه جوړشوه؟

زمادآه له حرارته دوزخونه جوړشوه
له تورلوګی نه یې داپورته آسمانونه جوړشوه

اوښکې له سترګو اوخولې زماله وچولي نه
چې تویې شوې دخدای په لارکښې جنتونه جوړشوه

چې سرمی تېت کړخپل ګریوان ته دمعناپه لټون
له یوه څاڅکی راته لوی لوی دریابونه جوړشوه

لکه غواص چې شوم غوټه دمعرفت په قلزم
هري قطرې نه بې حسابه ګوهرونه جوړشوه

دزړګي سترګې مې کړې خلاصې دجانان په لورې
شعوربیناشو ذوق پیداشو اوشعرونه جوړشوه

چې آبادی ته مې کړه مخه ټول جهان شو ګلزار
له سپېروخاوروښایسته ښکلي ښارونه جوړشوه

سره او سپین ماچې په نظردمحبت ولیدل
ښکلوته هاراوپادشاهانوته تاجونه جوړشوه

مونږ کړه له خاورونه راپورته زر په خاوروکښې و
زرودپاره ولې مونږ څخه مریونه جوړشوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لـــــه خپلـــــه لاســـــه بتـــــان جـــــوړکړم بنـــــدګي يـــــې کـــــوم

باطـــــل خـــــدايان راتـــــه دوهـــــم لـــــه مضـــــمونه جوړشـــــوه

نـــــه وم خبرچـــــې څـــــه کـــــوم دڅـــــه مقصـــــدپاره

رانـــــه پـــــه لوبوکښـــــې اتـــــوم څخـــــه بمونـــــه جوړشـــــوه

عدالت***

فـــــرق دحـــــق اودبـــــاطلولوی حکمـــــت دی

ددمـــــاغ اوزړه همدغـــــه عبـــــادت دی

چـــــې صـــــادق اوخـــــاين بېـــــل کـــــړي يولـــــه بلـــــه

اوس پـــــه کـــــار مونږتـــــه همـــــدومره بصـــــيرت دی

بـــــې لـــــه علمـــــه بـــــې لـــــه عدلـــــه بـــــې لـــــه رحمـــــه

پـــــه چاباتـــــدې رواکلـــــه حکومـــــت دی

کـــــه مـــــې څـــــوک پـــــه لښـــــته ووهـــــې ظـــــالم دی

کـــــه قـــــانون مـــــې غوڅـــــوي ســـــرعدالت دی

ديـــــوه شـــــخص نـــــوکري خـــــوغلامي ده

لـــــوی عـــــزت دخپـــــل وطـــــن اوقـــــام خـــــدمت دی

چـــــې خپـــــل ځـــــان ګنـــــي خـــــادم دخادمـــــانو

پـــــه دې رازښـــــه پوهېـــــدلی نـــــن" الفـــــت" دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ماموران*

زمونږ په محله کښې يودوه کوره ماموران دي

تنخواه اوپه رتبه کښې څه فرق نلري يوشان دي

خوراک ديوه هره شپه نرۍ وريجې چرګان دي

د ورځې کبابونه سالنونه نورشيان دي

دبل ماموريه کورکښې ماشومان ګورم چې ژاړي

پخ کړي يې پيتې وي دوی ښورواله موره غواړي

سل رنګه نعمتونه دهغه کورکښې پخيږي

ميوې لمدې اووچې پکښې هروخت پيداکيږي

دښارمامورين واړه دهغه کورکښې عذريږي

دښې ډوډۍ صفت يې مجلسونوکښې تل کيږي

سهار يې په کاله کښې پراټې شودې هګۍ وي

په هره ورځ پيروی شيرچايونه په چرګۍ وي

دابل ماموركره كله سابه كله ښورواوي

په مياشت کښې دې يو دوه ځله نرۍ وريجې رواوي

مدام دپورورو، ورسره غم وسوداوي

يوه تنخوا تربلې نه رسيږي حال يې داوي

هغه څنګه ماموردی ددې بل ولې داحال دی

دغورخاوندانونه زما دارنګه سوال دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کـــار اولیاقـــت کښــــې دی هغـــه څنــــې بهتـــردی

هغـــه پـــه پیســـوباندې پـــه هرځـــای کښـــې معتبـــردی

پخپلــــــــــو ســـــــــــوغاتوپه لویوخلقــــــــــو زورور دی

رشــــوت پـــه رشـــوتونو هضــــموي دایـــــې هنـــردی

کارغـــه دې خـــوري مـــرداري هریـــــووايي چـــې بلبـــل دی

دپـــــــوهې صـــــــفتونه یـــــــې کـــــوو مکرجاهــــــــل دی

دخپـــل آمرپـــه مخکښـــې نـــه پـــوهیږم څـــه پـــرې کیـــږي

ســـــم نشــــــي دربـــــدلی ډېرکرېـــــــږي اوتيتېـــــــږي

ســـرتیټ غـــاړه کـــږه شـــي لاس ســـیني نـــه نـــه بېلېـــږي

اوضـــاع اوحرکـــات یـــې تیـــټ اوپســـت رامعلـــومیږي

زمـــونږ پـــه مـــامورینو کښـــې دارنګـــه مـــاموران شـــته

پـــــــه دغوصــــــــفتونومدیران اوحاکمـــــــــان شـــــــــته

راځـــــــــئ هغـــــــــه ماموراوداماموســــــــره جلاکـــــــړو

دایوهرځـــای کښـــې وســـتا یوداببـــل هرځـــای رســـواکړو

دښـــــــــوبدوتميزوکړو دحـــــــــق جذبـــــــه پیـــــــداکړو

لایـــــــــق اونـــــــــالایق وپیژنـــــــــووطن رڼـــــــــا کـــــــــړو

ترخوبـــــــــه پتووســــــــــترګې پـــــــه دغســــــــې کســـــــــانو

قلـــــــم پســـــــې راواخلــــــئ دوطـــــــن وېښـــــــوځلمیانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق جذبه***

دحـــق جذبـــه ده چـــي پـــه ځـــوى دپلاربوتـــان مـــاتوي

يـــوه ســـړي بانـــدي طلســـم دجهـــان مـــاتوي

دســـکندرله ســـده تينـــک دى يوپـــه ســـله تقليـــد

دارازســـدونه خاونـــدان دتينـــک ايمـــان مـــاتوي

دخـــوف اوطمـــع محبـــت اوعـــداوت قيدونـــه

کـــه هرچامـــات کـــړه هغـــه مکردشـــيطان مـــاتوي

دافلاطـــون پـــه حکمـــت نـــه کيـــږي دحـــق پالنـــه

لښـــکر دظلـــم ومعصـــيت ابـــن عمـــران مـــاتوي

پـــه عقـــل نشـــي لـــوى کارونـــه پـــه جـــذباتوکيږي

بدنظامونـــه دجنـــون اوعشـــق طوفـــان مـــاتوي

دپلارنيکـــه پـــه قـــدم مـــه ځـــه حقيقـــت پســـي ځـــه!

هغـــه دودپرېـــږده چـــي حکمونـــه دقـــرآن مـــاتوي

خپلوپردونـــــه مجردشـــــه لحاظونـــــه مـــــه کـــــړه
دحـــــــق ورمېږمراعاتونـــــه دانســـــان مـــــاتوي

خاورې اوګردونه

(۱)

کـــه ځنـــدي کلـــه جـــامي خپلـــي لـــه خـــاورو

تـــه پـــوهېږې؟ چـــي ګردونوکښـــي دلارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځي هسې يومېلمه له کوم هېواده
چې يې خپل کالي ثندلي په ثووارو

(۲)
له کوم لوری راروان يوجهان ګردو
مخ اوخت باندې يې پروت دلارې ګردو
ماوې ثه دې وليدل په دې جهان کښې
ويلې دومره شومه پوه چې جهان ګردو

(۳)
له دې خاوروشوه پيداډېرعالمونه
چې آبادې کړه لوی کلي لوی ښارونه
يوخوورځې يې دژوندسندرې ووې
بېرته خاورې شوه اوچت يې شوه ګردونه

(۴)
کلی وران وخوباقي يې لا آثارو
يومرغه په ديوا ل ناست دايې ګفتارو
دغه زوړديوا ل چې ګورئ په يووخت کښې
جوړونکی دکورنوپوخ معمارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵)

لکه بوی چې له ګلشنه راجداشي
یابخارله دریابونوپه هواشي
یوه ورځ به هم زمونږله خاورو دوړو
یوګرد پورته له صحرانه ددنیا شي

فرد او ملت

(۱)

په زرګونوکلوژونه دکړي ملتونه
په قرنوقرنو وځملي وي ولسونه
د افرادو دعروج هسې مثال دی
لکه وي چې دریابو نوکښې موجونه

(۲)

په اسلام کښې فردتابع دجمعیت دی
دملت اجماع قانون دشریعت دی
پس دخدای اودرسول له امرونهی
دښوبدومعیارفکردملت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

علم اوپوهه

(۱)

بصیرت اوعلم نشته په کتاب کښې
که څه نه وي دمغزوپه پېچ وتاب کښې
علم او پوهه بل شی نه دی بینایي ده
خوشې ناست يې پټې سترګې په محراب کښې

(۲)

پوهه ټوله راوتلې له مغزوده
هسې نه چې په دي ډیروکتابوده
په نظرکښې که دقت صحیح سنجش وي
علم زیږنده ددغسې کتوده

سړیتوب

دتوتیانو له وینادامعلومیږي
چې خبروباندې څوک نه سړی کیږي
سړی نه دی چې يې کاردسړونه وي
په خبروکه هرڅومره ښه پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدردي

پتنګ نه دی په ډېوه چې ستي نشي
بلبل نه دی چې په ګل فريادي نشي
زړه يې مه بوله تورکاڼی دصحرادی
په ليدو د زخمي زړه چې زخمي نشي

سياست

سياست دمطلب سرته رسول دی
په تدبيراوفکربانـدې کارکول دی
خپلوټولوکوښښوخپلونقشونه
مستقيمه نتيجه نه اخيستل دی

بې قدري

لکه ګل دبيابان هسې لويږم
څوک مې نه ويني په سترګوچې څه کيږم
دښايست قدرمي هېڅاسره نشته
دانسان وتش نظرته هوسيږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ديموکراسي

پرستش ديوه تن بت پرستي ده
دمسلک پيروي لويه ازادي ده
په کوم ځای کښې چې يوفکر کړي کارونه
هلته خوشې مهمل لفظ ديموکراسي ده

دروح اطمينان

هغه ځای کښې وي دژوند واړه خوندونه
چې څوک نه ويني څه زجربې قانونه
اطمينان دروح اوفکرهلته بويه
چې اصول اوقوانين کوي کارونه

صبر

(۱)

ځينې وايې صبرغم کښې نه ژړل دي
داولادپه مړينه ږيره نه شکول دي
که صحيح معنايې غواړې زما جانه
په سختيوکښې دخپل ځان نه بايلل دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

صابرنه دی که زحمت نه خوک ویرېږي
یا هرشي ته لکه وورکی هوسېږي

بې صبري ده چې بېځایه خوشحالی کړی
یاخوک زیات له ضرورته په قارېږي

ددنیا قانون

یوه ورځې سحرووې په خنداکښې
داقانون مدام جاري دی په دنیاکښې

چې ضعیف دزورورخواکښې ورکېږي
لکه ورکه چې سپوږمۍ شوه دلمرخواکښې

یوسف اوزلیخا

ته یوسف نفسي ارزو دې زلیخاده
ستاپه برخه غلامي ددې لیلا ده

که خپل ځان دې ورنه خلاص کړپادشاهي ده
که یې خوښې ته ځان وسپارې ګناه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکراومینه

مینه تل اوسي دزړولاندې کوروکښې
فکروي ددماغونوبنګلوکښې
په لوړکورکښې که څه عقل فکر غواړي
محبت مه لټوه لوړوقصروکښې

آشنايي

له غموسره مې هومره آشنايي شوه
چې يې اوس راته مشکله جدايي شوه
له ترخوزړه نه صبرېږي چې عادت شي
دښمن هم سړی ته خوږشي چې ياري شوه

فکراوکار

(۱)

چې له لرې سړی کاندي سنجشونه
کارته نه رانږدې کيږي کړي فکرونه
له دې فکراوسنجشه پيداکيږي
دماغونوکښې سودازړوکښې غمونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

بې له فکرچې څوک کارکړي خوشې زيارکړي

چې بې کاره کړي فکرونه ځان به خوارکړي

چې عمل اوفکريوله بله بېل شي

عمل خوارشي فکر ورکه سمه لارکړي

بې خبري

(۱)

په ګودرپيغلومنګي خپل ډکول

يومنګی دډکېدووخت کښې ويل

تري نه يواوبه ځکوخونه په وهېرو

چې څه رازبه وي دتري اوبه څکل

(۲)

په ربښتيا چې څوک منګی غوندې ډکېږي

ورو ترولوه احواله څه خبرېږي

په کندوانوڅوک پېره نه شي اچولی

که په لوره دخوارانو نه په وهېږي

علت اوسبب

هسې وايي سوی پتنګان

چې مونږ پېژنوسيزونکی دخپل ځان

مونږله شمع، شمع اورله تيلی واخيست

تيلی واخيست اورله لاسه دانسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهقانه

(۱)

ستا دلاس ګل ته بلبله خوشحالېږي
ستاله باغه دبهاروږمه تاوېږي
ښایسته جوونې ږدي ستاګلان وربل کښې
بوراګان دي په ګلونوتپرېږي

(۲)

ګوره پري نږدي داځمکه هسې شاړه
دنیاده ستا دغوايي په ښکرولاړه
نن ملاتیته کړه خپل کارته غفلت مکړه
بیا پخپل چمن کښې ګرځه هسکه غاړه

شعر

چې په جهان کښې نوراني روښانه لمرپیداشو
فکر او ذوق سره یوځای شوه ښه نظرپیداشو
ښایست یې ولیده دعشق پکښې اثرپیداشو
له دغوټولونه بیاشعراوهنرپیداشو

مات کودړی

(۱)

دګودرپه غاړه پروت و مات کودړی
ویلی زه وم روغ منګی کلال جوړکړی
دلته لوبوکښې زه مات یووه ځلمی کړم
یوي پېغلې په اوږوومه راوړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

دجهان هره ذره کښې عشق عیان دی

مات کودړی سره هم دعشق داستان دی

ډیرمین په دي ګودردي یوځای شوي

ډیرمنګي دلته مات شوي لېدبیان دی

خوشحالي

کوروکلي کښې سکوت اوقراري وه

چې کتل مې په کوخوکښې خوشحالي وه

یوناڅاپه راپیداکوم لیوني شو

ماشومان ورته راغونډشوه خوشحالي وه

تور او سپین

که مې سرشي دهاتي له پښولاندې

که له پاسه مې راغورځوي دلاندې

تورته سپین نشم ویلی سپین ته تورزه

داامیدې څوک له مانه هیڅ نه کاندی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعر او حکمت

(۱)

په رڼا کښې دلمرخومره لوی حکمت دی

ژوند دپاره ډېرضرورداحرارت دی

مګرګوره دآسمان سپینې سپوږمۍ کښې

خاوند اینښې دجمال شعري کیفیت دی

(۲)

په رڼاکښې که دلمرژوندګوهرشته

دسپوږمۍ رڼا کښې بل کیف و اثرشته

په جهان کښې دي ضرورداوړه څیزه

ځکه دلته شپه او ورځ شام وسحرشته

سپین او تور دیوان

(۱)

چې څه کړی په جهان کښې سلیمان دی

مالیدلی په قدرت کښې دانسان دی

په رښتیا که ته څه کاروړځنې واخلې

شپې او ورځې هغه سپین اوتوردیوان دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

څه چې غوښتی سلیمان دسبا ښارنه

ته یې مومې دسبا ورځې له کارنه

دبلقیس تخت به دسترګو رپ کښې راوړی

دا امیدکېږي دشپو ورځوله زیارنه

حقیقت

(۱)

کبان وایي ژوندپیدادی له دریابه

سمندروایي چې دی داورله تابه

لټوي یې دهوامرغان هواکښې

حقیقت ورک دی ددهرله کتابه

(۲)

بلبل وایې دګل رنګ دی دستایلو

نسیم وایې خوشبویې بویه دوړلو

فیصله درنګ وبوی شوله مشکله

سرګردانه کړ نسیم شوردبلبلو

(۳)

ځینې وایي غوټۍ خاندي هوسېږي

زړه تنګۍ نه نجات مومي چې غوړیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځينې نوروايي له ډيرې زړه تنګی نه
زړه يې چوي اوګريوان يې څيری کېږي

ثواب

دبډای ثواب دوږی مړول دی
دفقيرثواب روژې خدای ته نيول دی
غازي وژني بل سړی ثواب دپاره
دشهيدثواب خپل ځان په بل وژل دی

دشاعرشعار

په سرکښې فکردوطن په زړه کښې مينه ديار
دزوراوظلم لوی دښمن دازادۍ طرفدار
په حق ويلوماتوي بت اوطلسم دډار
شاعر دپاره مناسب دی همدغسې شعار

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالفت پېژند ګلوي او ژوند پېښې

ګل پا چاالفت په ۱۲۸۸ هجري ش ۱۹۰۹ ع کښې دلغمان د عزیز خان په کځ کښې زېږیدلی دی.

پلار یې میرسید پاچا اونیکه یې سید فقیر پاچا دی.

په ۱۳۱٤ کښې د انیس په اداره کښې کاتب شو.

په ۱۳۱٥ کښې د انجمن ادبي غړی.

په ۱۳۱٦ کښې د انجمن ادبي له غړیتوب سره د زیری د جریدې چلوونکی هم و.

په ۱۳۱۸ کښې د پښتو ټولنې د صحافت د مدیر مرستیال.

په ۱۳۱۹ کښې د پښتو ټولنې د لغاتو او قواعدو د څانګې مدیر.

په ۱۳۲۰ کښې د اصلاح د ورځپاڼې مشاور او بیا د پښتو ټولنې عمومي مبصر او د کابل مجلې چلوونکی.

په ۱۳۲٥ کښې د اتحاد مشرقي (ننګرهار) د جریدې مدیر.

په ۱۳۲۷ کښې په ننګر هار کښې د قبایلو عمومي مدیر.

په ۱۳۲۸ کښې د جلال آباد د خلقو له خوا د ملي شورى په (۷) مه دوره کښې وکیل شو او په ملي شورى کښې د دوهم معاون په حیث وټاکل شو.

په ۱۳۳۱ کښې د لغمان د قرغیو خلقو د شورى اتمی دورې ته وکیل وټاکه.

په ۱۳۳٤ کښې د جلال اباد له خوا د لویې جرګې وکیل وټاکل شو.

په ۱۳۳٥ کښې په لومړی رتبه د پښتو ټولنې رئیس مقررشو او د پوهنی دوزارت د عالي شورى په غړیتوب ومنل شو. همدارنګه د حقوقو دپوهنځی او د ادبیاتو د پوهنځی د پښتو استادي هم ورپه غاړه شوه.

په ۱۳۳۸ کښې د افغان او شوروي د دوستۍ ټولنې رئیس هم شو.

د ۱۳۳۰ د جوزا له میاشتی د ۱۳۳۲ د عقرب تر آخره د اولس د ملي جریدې د امتیاز خاوند هم و، چه د لیکوالۍ ډیر زیات کار د ده په غاړه و او د فارسی اوپښتو مضامینو په لیکلو اوتهیه کولوکښې ئې درنه برخه درلوده چه ډیرې زیاتې مقالې یې په دې جریده کښې په مستعارو نومو اوبې نومه یا د اداری په نامه نشر شوې.

د ده چاپ شوی لوی او واړه کتابونه دادي:

۱- دپسرلی نغمه.

۲- بله ډیوه.

۳- لغوي څېړنه.

٤- پښتو سندرې.

٥-عالي افکار.

٦- څه لیکل یا لیک پوهه.

۷- ادبي بحثونه.

۸- پښتوکلی پنځم جلد اول ټوک.

۹- پښتو کلی پنځم جلد دوهم ټوک.

۱۰- د آزادۍ پیغام.

۱۱- غوره اشعار.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲- لوړخيالونه او ژور فکرونه.

۱۳- منطق.

۱٤- غوره نثرونه.

۱٥- املاء او انشاء.

۱٦- ليکوالی (املاء او انشاء) دوهمه طبع چه له پخوا نه پکښې ډير زياتوالی راغلی دی.

۱۷- نو سبک او نوی ادب.

۱۸- د زړه وينا.

هغه کتابونه ئې چه تر اوسه نه دي چاپ شوي.

۱- نوی څرک (دپښتو لغاتو مقايسه له نورو ژبوسره).

۲- څه ګورم او څه اورم؟

۳- اجتماعي نظريات.

٤- ښه لمسون.

٥- د ټولني علم (ترجمه).

٦- د موفقيت لار (ترجمه).

نورو هيوادو ته رسمي سفرونه:

۱- د ۱۳۳٦ د حمل په ۳ مه د يوه هيئت په مشری پيښور ته تګ د رحمن بابا د قبر جوړولوپه غرض.

۲- د ۱۳۳٦ د ثور په ۲۸ مه د يوه کلتوري هيئت په مشری اتحاد شوروی ته تګ د کلتور د وزارت په بلنه.

۳- د ۱۳۳٦ د اسد په ۲۹ مه د يوه هيئت په غړيتوب مونشن ته تګ د مستشرقينو په ۲٤ مه کانګرس کښې د شمول په غرض.

٤- د ۱۳۳۷ د ميزان په ۳ مه تاشکند ته د يوه هيئت په غړيتوب د اسيائي او افريقائي ليکوالو په کنفرانسونوکښې د ګډون په غرض.

٥- ۱۳۳۹ د ثورپه ۸ مه د يوه هيئت په مشری اتحاد شوروي ته تګ د دوستی ټولنې په بلنه.

٦- ۱۳۳۹ د اسدپه ۱٥مه د يوه هيئت په مشری مسکو ته تګ دمستشرقينو په ۲٥ مه کانګرس کښې د ګډون په غرض.

۷- د ۱۳٤۰ د ثور په ۹ مه د يوه هيئت په مشری اتحاد شوروی ته تګ د دوستی ټولنې په بلنه.

په دغو سفرونوکښې يې دا ځايونه ليدلی دی.

مسکو- لينګراد.- سوچی- باکو.- دوشنبه- تاشکند- کيف- ولګا ګراد- تفليس- سمرقند- مونش- تهران- پيښور.

په دې سفر ونوکښې يې په رسمي دعوتونوکښې ډيرې وينا وې کړی اوکنفرانسونه ئې ورکړيدی.

پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library